

Nihil obstat: Prof. Dr. Č. Tomáško, censor. Reg. Gradecii 6. Martii 1940.
Imprimi potest. Episcopalis Ordinariatus Reginae-Gradecensis die 6. Martii
1940. N.E. 233.

Matka Boží hovoří k lidstvu a českému národu.

Napsala M. Sadovská.*

Ve věcech zjevení a událostí mimořádných obsažených v této knížce podrobuje [se autorka] bezvýhradně platným rozhodnutím sv. církve."

Hvězda nad mořem bludů.

Když pohanský svět tonul v záplavě neřestí, když divoké vlny vášní zmítaly národy a hrozily je zahubiti, přišla záchrana od Té, která se ukázala jako hvězda jitřní a ozářila přístavy spásy, která zasvítla světlem majáku ustrašeným kormidelníkům a řídila směr jejich dráhy, aby se vyhnuli úskalím a neztroskotali. Přišla Maria — Neposkvrněná Panna, přišla Matka božského Vykupitele, aby promluvila k nešťastnému, zne-mravnělému lidstvu, aby mu dala svým Synem sílu k vítězství nad nepřáteli života věčného, aby mu dala jistotu pravdy, vnitřní mír a klid, bezpečnost a radost z království Božího.

Panna Maria přišla jako zachránkyně lidstva, jako ukazatelka cest k nebi. Pohané hledali smysl života na této zemi. Heslem valné části zmaterialisované společnosti bylo: »Jez a pij, po smrti není žádná rozkoš!« Cílem těch, kdo za-

vrhli olympijské bohy a pravého Boha neznali, bylo: Zaříditi si co největší pohodlí, hledati majetek, slávu a smyslné rozkoše.

Tu Matka Vykupitele lidstva promluvila. Panna, milosti plná, požehnaná mezi ženami, lilie nejčistší a nejbělejší v zahradě, pěstěné Trojediným, Ta, jež počala z Ducha svatého a nesla ve svém lůně Krále všech králů, záříc jako živá monstrance, zapěla nad údolími nízkého požitkářství svoje »Magnificat«. Zjevila lidstvu veliké a svaté poselství: Bůh shlédl na poníženost své služebnice, Pán všehomíra učinil moc ramenem svým a rozptýlil pyšné v mysli srdce jejich, mocné sesadil se stolce a povýšil ponížené; lačné nakrmil dobrými věcmi, ale bohaté propustil prázdné.

Svět ještě neslyšel takového poselství. Pohan- ský svět tonul v pýše — a tu mu zvěstována velikost pokory; hledal slávu a zahrnoval poctami sobecké ctižádostivce, zde však mu řečeno, že Vládce všehomíra miluje duše prosté, ponížené, Pohanství velebilo boháče a chudasy pohrdalo, tu však praví Matka Messiášova, ta nejchudší z chudých dívek v Nazaretě, ta nejskromnější, nej- pokornější, že Všemohoucí s obzvláštní láskou pohlíží na nuzné a je zahrnuje svými dary, zatím co blahobytné boháče opomíjí a milostmi svými je nenavštěvuje.

Bylo to přehodnocení všech hodnot, co hlásala Neposkvrněná; přehodnocení oněch hodnot po- hanského světa, které před tváří Nejvyššího ne- byly hodnotami, ale bezcennými cetkami. Maria promluvila k bloudícímu, zkaženému lidstvu, aby je odvrátila od zkázy.

A jako promluvila k světu antickému v době jeho nejbroznějšího úpadku, tak promlouvá k světu modernímu, zkaženému bludy ještě strašnějšími, než bylo pohanství; k světu, znemravnělému liberalismem, marxismem, k světu, zmrzačenému vlivem zednářství, sektářství, spiritismu a rozmanitého protikatolického rozumování. Promlouvá ve svých zjeveních, v nichž ukazuje, že je »všemohoucnost prosící«, v nichž rozpřahuje ruce jako nejvyšší dobrotivá Matka, aby pozvedla jimi zbloudilé hříšníky k sobě a k svému Synu. Úvodem k velikým událostem nadpřirozeného zásahu bylo zjevení Immaculaty 27./XI. 1830 v kapli Vincenciánek v Paříži svaté Kateřině Labouré. Dále následovalo zjevení 19. září 1846 na La Salettě ve Francii, o němž zanechala zprávy chudá pasačka Melanie Kalvatová, pozdější karmelitka sestra Marie z Kříže. Dne 11. února 1858 událo se první zjevení Neposkvrněné v Lurdech, po němž následovalo ještě 17 zjevení závažného obsahu. Neposkvrněná tu mluvila k světu prostřednictvím chudé pasačky — svaté Bernadetty Soubirous. A Královna nebeská znovu mluví k světu — v zářícím lesku předstupuje před tři chudé dívky v roce 1917, v době světové války, aby zvěstovala, že strašné krveprolévání bude skončeno a že se ukáže na čas duha míru; šestkrát se tehdy zjevila Immaculata v Portugalsku a dala vznik »portugalským Lurdám«.

Zjevení Panny a Matky Boží Marie jsou velikým mementem pro dnešní lidstvo, zmítající se v křečích bolševismu. — Soudobá společnost těžce churaví a příčinou této její choroby jsou: 1. Nezřízená touha po bohatství, jež zplo-

dila mamonářský kapitalismus a přitlačila ke zdi chudý pracující lid. 2. Touha po požitcích, přílišné hledání slastí na této zemi a opomíjení hodnot nadpozemských, věčných. 3. Nezřízená pýcha, podobná pyše těch, kdo volali: »Nechceme, aby tento (totiž Ježíš) kraloval nad námi.« Neposkvrněná nabízí účinné léky proti těmto strašným vředům, bujícím v organismu dnešní společnosti. Jaké ty léky jsou — to bude předmětem našich úvah.

Panna Maria mluví k chudým pasáčkům.

Kdo jsou vyvolenými prostředníky, pověřenými k zvěstování Mariina poselství? Jsou to pasáčkové a pasačky: Na La Salettě Melanie a Maximin, v Lurdech pasačka Bernadetta, ve Fatimě opět děti, které pásly stáda. Vzpomínáme mimoděk na první svědky Kristova narození: chudé pastýře v Betlémě. Pastýři a pasačky hrají významnou roli, Bůh je vyznamenává, ne proto, že pasou stáda a že jsou chudí, ale proto, že mají ducha pravé pokory, ducha pokorné podřízenosti. — Pasáčkové a pasačky, jimž se zjevila Neposkvrněná, byli věrní a spolehliví, vážili si svého zaměstnání a svědomitě plnili, co jim bylo chlebodárci uloženo, byli skromní, spokojeni s poměry, v jakých žili a nezáviděli těm, kdo nad nimi stáli, netoužili po lepším, pohodlnějším životě, neprahli po zisku ani blahobytu. Byli prostého srdce, radovali se z toho, co měli, radovali se z paprsků zářícího slunce a z vonné trávy pastvišť, radovali se z vrcholků hor a z pohybu stád, radovali se z celé

přírody, vidouce v ní stopy Boží a oslavující To-
ho, jenž všechny věci stvořil. Pasáčkové se rado-
vali i z těch krajíců prostého chleba, jež nesli
s sebou na pastvu a těšili se na vodu z lučních po-
tůčků; ani nevzpomněli na to, že by mohli míti
vybranější jídlo a lepší nápoje, jaké mívají lidé
zámožnější.

Ó, ta prostnost myslí! Jaké zalíbení v ní má
nejčistší Panna, která sama, ač za Královnu všeho
stvoření byla vyvolena, žila jako prostá, chu-
dobná žena v domku řemeslníka — tesaře a ko-
nala ty nejprostší práce, považované mnohdy tě-
mi, kdo neměří věci pod zorným úhlem věčnosti,
za nepatrné a bezcenné. Jak se líbí Matce Boží —
prosté dělnici v domácnosti tesařově, ona skrom-
ná nenáročnost bytostí, odevzdaných úplně do
vůle Boží a nežádajících si požívatí na světě slá-
vy ni velikosti.

Ne nadarmo volal Boží Syn »blahoslavení chudí
duchem« (Matouš 5. 3). Matka Boží zjevuje se prá-
vě bytostem, které jsou chudé duchem — chudé
tou chudobou ve smyslu evangelia, jakou měl na
zřeteli Spasitel, když vyzýval své věrné: »Nepe-
čujte úzkostlivě říkajíce: Co budeme jísti aneb
co budeme pít aneb čím se budeme odívati —
hledejte nejprve království Božího a spravedl-
nosti jeho, ostatní bude vám přidáno.« (Matouš
6, 33.)

O chudobě takové mluví sv. Otec ve své encyklice »Di-
vini Redemptoris«, když hlásá požadavek — odpoutatí se
od pozemských statků a celým srdcem tíhnouti k Bohu.
»Všichni křesťané, ať bohatí nebo chudí, mají stále zrak
upíratí k nebi připomínající si, že nemáme zde místa zů-
stávajícího, nýbrž vyhledáváme toho budoucího«, tak

mluví sv. Otec. »Bohatí nemají vidětj svého štěstí ve věcech této země, ani vyuakládati svých nejlepších sil na dosažení těchto statků. Ať se spíše pokládají toliko za jejich správce, kteří jsou si vědomi, že musí skládati účty nejvyššímu Pánu a ať považují své statky za drahocenné prostředky, které jim Bůh dal, aby jimi konali dobro, ať neustávají rozdíletí přebytky mezi chudé, jak to prikazuje evangelium.« (Pia XI. encyklika »Divini Redemptoris« v překladu dra Vaška — z edice Lidového knihkupectví v Olomouci, str. 27.)

Ó, osvojme si tu chudobu ducha, tu prostnotu srdce, jakou se vyznamenávali pasáčci Lasalettští! Následujme oněch pasáčků v čistotě srdce, v čistotě, která je učila hledati pravé blaho ve spojení s Bohem a netoužiti po statcích pozemských. »Sursum corda! Vzhůru srdce!« To budiž heslem každého našeho dne, to budiž smyslem našeho života. Neulpívejme příliš na věcech tohoto světa, ale přejme si, »ut terrena descipere et coelestia amare discamus«, jak nám to často opakují liturgické texty z missálu (t. j., abychom se učili pohrdati věcmi pozemskými a milovati věci nebeské). Nebuďme ve tmách, ale buďme dítkami světla v tom smyslu, jak o tom vykládá sv. apoštol Pavel ve svých epištolách. Nepřipodobňujme se nikdy k těm, kteří dle slov sv. evangelisty Jana, »milovali více tmu nežli světlo« (Jan 3, 19), protože skutkové jejich byli zlí«, ale kráčeje ve světle křesťanských ctností, ve světle tom, v jakém kráčeli všichni pasáčci, známí nám ze zjevení. — Pasáčkové vycházeli na pastvu časně z rána, vítali východ slunce. I my jděme k slunci — k věčnému slunci spravedlnosti a lásky, jděme k Tomu, jenž je

světlem světa a Neposkvrněná k nám bude promlouvati, jako mluvila k pasáčkům Lasalettským a k pasačce Lurdské. Nejčistší Panna nemluví k duším pyšným a sobeckým, ale k duším pokorným, jež hledají vždy a všude zájmy Boží a ne zájmy své. Neposkvrněná mluví k bytostem, které rády slouží Bohu a bližním, nikoli k těm, jež chtějí jenom panovati a své »já« staví nadutě do popředí. Matka Toho, jenž řekl, že »přišel na svět nikoli, aby Mu bylo slouženo, ale aby sloužil«, jak čteme v evangeliu sv. Matouše (20, 28), Matka Toho, o němž se praví v hymnu Magnificat: »Sedil mocné s trůnu a povýšil nízké«, miluje bytosti pokorné. Pasáčkové zjeveními vyznamenaní sloužili věrně svým představeným, svým zaměstnavatelům. Pochopme plně ideu: Býti věrni v malém, podrobovati se ochotně vůli jiných, prokazovati bližním s láskou drobné služby. Kdo rád slouží jiným — z ochotné poddanosti a lásky, ten se dostane v duchovním životě na místa, kde k jeho duši hovoří Neposkvrněná. Mezi katolíky je mnoho takových, kteří nechápou významu mariánských zjevení, ba jsou k nim neteční a kult mariánský je u nich zvykovou frází; k hloubkám jeho neproniknou, s Matkou Boží rozmlouvati se nenaučí, protože nemají pravé pokory, nedovedou sloužiti druhým. Je potřebí oblíbiti si pokoru a s pravou pokorou plniti věrně povinnosti svého stavu, je potřebí osvojiti si vlastnosti prostých pasáčků: Ti pásli rádi, milovali svoje stáda a byli v přírodě na čerstvém vzduchu s nimi. I my musíme býti na čerstvém vzduchu, to znamená: Býti tam, kde je van bytosti Boží, nejen sami, ale s těmi, kdo byli svěřeni naší péči a s tím, co nám

bylo svěřeno, s vědomím o důležitosti povinností svého povolání a s dokonalým smyslem pro zodpovědnost, musíme využívat každého dne, každé hodiny »ad maiorem Dei gloriam« — k šíření cti a slávy Boží. Musíme pásti vždy na pastvách zelených — tam, kde je víra a život v duchu víry, musíme spojovat modlitbu a práci, starati se, aby práce byla modlitbou, jsouc posvěcována čistým úmyslem a modlitba aby byla prací, t. j., aby byla spojena s oběťmi, vzdálit od sebe všechnu roztržitost myslí a nedbalost. Půjdeme-li v modlitbě a práci k výšinám mravní dokonalosti, uslyšíme hlas nebeské Paní.

Cesta duchovního dětství.

Ve zjeveních Panny Marie, o nichž se tak často mluví a píše v poslední době, vystupují před naše zraky jako hlavní hrdinové, hrající první roli v dějinách zjevení — čisté, nevinné děti. Na La Salettě jsou uměleckými sochami v životní velikosti vypodobněny ony omilostněné dívky Melanie a Maximin, k nimž Neposkvřněná promluvila v září r. 1846. Ó, jaký půvab mají ty sochy! Není možno od nich odtrhnouti očí a věřící bytost musí se zhloubati, dlouze zhloubati u těch soch — nad líbezností a úchvatným kouzlem nevinné dětské tváře. Pasácké děti vidíme na La Salettě třikrát. Nejdříve umělec vystihl jejich úžas a soucit s krásnou Paní, kterou uzřely sedět na kameni se schýlenou hlavou a hořce plakat. Děti si přejí potěšit tu krásnou Paní, jejíž zjev je táhne neodolatelnou mocí k sobě. V jejich tvá-

řích se zračí něha, prostnost mysli, upřímnost a vřelá účast na utrpení Té, jež zaujala jejich mysl. Zároveň svatá bázeň jeví se v celém jejich postoji — svatá bázeň skromných, chudých pasáčků, dětí to jemných a nevtíravých.

Na pokyn krásné Paní přistupují dítky blíže. Druhé sousoší nám je představuje, jak s velikou láskou a důvěrou hledí na Tu, jež svými mateřskými slovy získala úplně jejich srdce. Ze zjevů dítek možno vyčísti otázku: »Co chceš, krásná Paní, abychom učinily? Ó mluv, my tě rády poslechneme!« Jaká dychtivost plane ze široce rozvřených zřítelnic — dychtivost, slyšet slovo Boží. Jaká oddanost k Paní, jejíž nadpřirozené poslání se stává nyní dětem pochopitelným, jaká touha zůstat hodně dlouho v blízkosti nebeského zjevení, kde je tak sladko! Přesvatá Panna sděluje dítkám svoje poselství a ony je přijímají s radostí a ochotou, naslouchají velmi bedlivě všem slovům a ukládají je hluboko ve svých srdcích. Nebeská Paní se vzdaluje od dítek a vznáší se výše, pohybuje se v podobě spirály, naznačujíc 14 mysterií křížové cesty. Dítka následují nebeskou Královnu — a tu třetí sousoší nám je znázorňuje, jak svou milovanou Matku dostihly. Melanie sepjala ruce a zírá s nesmírnou něhou na Tu, již chce zasvětit celý život. Maximin zůstává v postoji hrdiny, toužícího pohnouti nebeskou Paní, aby déle zůstala u dítek, tolik ji milujících. Nebeská Paní se vznáší vzhůru — a pasáček pravou ruku vztahuje, jako by ji chtěl strhnouti zpět. »Ó Paní naše, neodcházej, ale zůstaň s námi«, tak čteme ve výrazu obou dětských obličejů. »Nebeská Královno, kéž bychom mohly jít s Te-

bou! Jak nám bude bez Tebe smutno!« Ještě jeden vroucí pohled těch nevinných očí setkává se s očima v celém vesmíru nejkrásnějšíma — a očima Neposkvrněné a celé zjevení mizí, nadzemské světlo, které neobyčejně dítka oslňovalo a slastí nikdy nepoznanou naplňovalo, ustoupilo světlu pozemskému.

Dítka lasalettské, jak je charakterisují tři sousoší, nyní mnou popsaná, podobají se velice Bernadette Soubirous, pasače lurdské, již se Neposkvrněná zjevila osmnáctkrát, podobají se také 4 dítkám, účastníkům zjevení pontmainských a třem dítkám, kterým se dostalo štěstí vidět Neposkvrněnou šestkrát tvář v tvář v portugalské Fatimě. Právě děti jsou vyvoleny, aby na nebeskou Královnu mohly patřiti již na této zemi. Víme, že i dospělým osobám se Panna Maria často zjevila, jako na př. sv. Kateřině Labouré r. 1830, svatému faráři Arskému nebo bl. Gemmě Galgani; ale tyto bytosti podobaly se dětem čistotou srdce, prostností mysli, upřímností svých povah, zaujatých zájmy Božími. Děti a nevinné duše, mající vlastností nezkažených dětí, jsou zvláštními miláčky Neposkvrněné. Chápeme zcela jasně, proč Spasitel tak důrazně řekl apoštolům: »Nebudete-li jako maličci tito, nevejdete do království nebeského.« (Matouš 18, 3.) Je potřebí pokoriti se před Pánem Bohem — přelaskavým naším Otcem a míti vlastností něžného, přítulného a dobrosrdečného dítěte.

Právě zjevení poslední doby, zjevení, která mají tak nesmírný význam pro události našich dnů a otvírají výhled do nové epochy — epochy to Krista Krále, jehož království zdůrazňuje tolik papež Pius XI. ve svých encyklikách, právě veliká mariánská zjevení, tak eminentně kontrastující s ideami laické kultury, s falešnými teo-

riemi positivismu a materialismu, jež přivedly lidskou společnost k úpadku, jsou mohutnou výzvou nám všem: »Buďte dětmi ve smyslu Kristova evangelia, vstupte na cesty duchovního dětství.«

Moderní protikřesťanská kultura se svým individualismem a s přeceňováním hodnot přírodních, jimž dává přednost před hodnotami ducha, ano, pro něž i hodnoty ducha zašlapává, odcizila se úplně ideálům nevinného dětství.

Odtud vidíme i ten moderní útěk před dítětem. Všechno možné je hypermoderním, hyperpokrokovým lidem vzácnější, než dítě. Ano, i ten pes má pro ně více ceny, než nevinátko a tak se setkáváme se zjevem, že přechytřelí, bezdětní manželé hýčkají psy, ale po potomstvu netouží. Doba naše je pro mnohé dobou sportu, přepjatého kultu těla, kultu vlastního těla, ale ne dobou dítěte. Nikdy nebylo tolik vražd nezrozeňátek, nikdy nebylo tolik ústavů a sanatorií, kde se provádí utrácení nevinátek den co den — pod rouškou všelijakých tak zvaných »lékařských indikací«, jako je tomu dnes. Nikdy se také neomezovala porodnost nemravnými, protipřirozenými prostředky tak intensivně, jako v letech po světové válce. Technika se zdokonaluje, vymýšlí se stále nové a nové pohodlí, vyhledávají se nové možnosti k zvýšení životních požitků — ale děti se vyřazují ze života, děti se stávají moderním lidem přítěží. Míti četné potomstvo prohlašuje se namnoze buď za luxus, nebo za znamení hlouposti.

Kde není lásky k dětem, kde není čistého života dle Desatera, kde se neplní, ať již v manželství nebo mimo manželství, věrně a důsledně VI. boží přikázání, tam není pochopení pro cestu duchovního dětství. Naše doba je proto tolik vzdá-

lena duši dítěte, že je to doba úmyslné denatality a depopulace, že se tolik provájí všelijaké neo-malthusiánské praktiky, které jsou službou Satanu, nikoli však službou Bohu.

Vraťme se k ideám duchovního dětství! Snažme se pochopiti duši dítěte, starejme se, aby naše města a dědiny byly zaplněny dětmi, hodnými a zbožnými dětmi z řádných katolických manželství. Nesmíme zapomínati, že ony děti, jimž se zjevila Panna Maria (ať na La Salettě, v Lurdech či kdekoli jinde), pocházely z početných rodin. V takových rodinách se rozumělo duši dítěte, tam rodiče, věrně plnící svoje poslání — spoluúčastníků na tvůrčím díle Božím, pochopili dokonale srdce nevinátka a jsouce obklopeni četným potomstvem, byli sami nevinnými jako ty dívky, které zplodily a jež na křtu svatém pravé církvi Kristově zasvětili.

Obnovme lásku k dítěti! Apoštolujme pro obrodu manželství dle intencí encykliky »Casti connubii«, modleme se co nejpobožněji k Neposkvrněné, aby hodně takových křesťanských rodin vzbudila, jako byly ony rodiny, jež vychovaly Melanie, Maximiny, Bernadetty a četné jiné miláčky nebeské Královny!

Slzy Panny Marie.

Na La Salettě jsou zvlášť vyznačena a umělecky vyzdobena místa, kde se odehrálo zjevení Panny Marie v r. 1846. Velmi mohutným dojmem působí pohled na sochu Matky Boží plačící; socha vypodobňuje výjev, jehož byli pasácci Melanie a Maximin účastni. Představuje Pannu Marii, se-

dící na kameni, s lokty o kolena opřenými a s dlaněmi zakrývajícími tvář -- v podobě krásné Paní, velmi zarmoucené a hořce plačící. Krásná Paní vstala a vyšla vstříc dítkám; druhá socha nám ji představuje stojící — s hlavou poněkud nachýlenou a hovořící k dětem. S jejích překrásných očí stékají slzy, které se proměňují v třpytné perly a oslňující lesk rozlévají, mizejíce ve vzduchu. Slyšme Melanii, co praví o těch slzách: »Byly skvoucí a plny lásky. Svatá Panna potřebovala ukázati své slzy, aby lépe ukázala svou lásku, zapomenutou lidmi. Slzy naší něžné Matky ani dost málo nezmenšují jejího výrazu Královny a Paní, naopak, jako by ji byly okrašlovaly; tím stala se rozmilejší, krásnější, mocnější, plnější lásky, mateřštější, úchvatnější. Viděti plakati Matku, takovou Matku a nepoužití všech pomyslitelných způsobů, bychom ji potěšily, bychom změnili její bolesti v radost, zdaž to možno pochopiti? Vskutku — jak možno se srdcem lhostejným přihlížeti k tomu, jak Matka Boží pláče?

Výjev na La Salettě odehrál se ve vigilií svátku Matky Sedmibolestné — právě v době, kdy v četných chrámech recitovaly se nešpory, připravující náladu pro příští den a vystihující dojemným textem zármutek Nejsvětější Panny, držící na klíně zmučeného Syna. V nešporách je hymnus o slzách Panny Marie, »O quot undis lacrymarum, quo dolore volvitur luctuosa de cruento dum revulsum stipite, cernit ulnis incubantem Virgo Mater Filium. Os suave, mite pectus et latus dulcissimum, dexteramque vulneratam et sinistram sanciam et rubras cruore plantas aegra tingit lacrymis Centiesque, milliesque stringit arctis nexibus, pectus illud et lacertos illa figit vulnera, sicque tota colliquescit in doloris osculis. Eja,

Mater, obsecramus per tuas has lacrymas Filiique triste funus vulnerumque purpuram, hunc Tui cordis dolorem conde nostris cordibus.« Překlad hymnu zní, »Ach, jakými proudy slz, jakými bolestmi je zaplavena Žalostná Panna-Matka, když se dívá na svého Syna, ležícího jí na loktech, po jeho snětí s krvavého stromu. Nesmírně zarmoucená smáčí slzami ten milý obličej, tu tak něžnou hrud a ten nejsladší bok, tu probodenou pravici a tu zraněnou levici a ty nohy, červené krví. Stokrát a tisíckrát svírá tu hrud a ty paže těsnými objetími, tiskne ústa na jeho rány a rozplývá se tak, plně v polibcích bolestí. Ó Matko, prosíme Tě o to snažně, pro tyto své slzy, pro smutný pohřeb svého Syna, pro purpur jeho ran, zasaď tuto bolest svého srdce do našich srdcí! (Hymnus »O, quot undis lacrymarum« je v kněžském breviáři k vesperám svátku Sedmibolestné Panny Marie. Překlad jeho uvádí spisovatel Leon Bloy ve spise »Úvahy I. a Salettské«, str. 50, ve vydání Kuncířově.

Když se zpíval hymnus o slzách Panny Marie, tu se zjevila na La Salettě Matka Boží plačící: Zpřítomnila svoje muka pozemská, jež vytrpěla co Matka Sedmibolestná, zpřítomnila slzy, které prolila, dokud žila na světě, nad hříchy všeho lidstva, nad hříchy nás všech.

Panna Maria plakala — právě pro mne, nade mnou plakala. Jakým úžasem naplňuje každého z nás toto vědomí, jak nás ohromuje! »Ó nejsvětější Královno nebes, Ty plakala pro mne, já zavinila Tvůj zármutek, já jsem příčinou Tvého utrpení!« Ty nejkrásnější oči, jejichž kouzlo obdivují andělé, v jejichž lesku svatí a světice ztápějíce se nacházejí nevýslovné slasti nebeské, ty oči, o nichž cherubové a serafové zpívají úchvatné písně, ty oči, které inspirují svatou Cecilii k vyluzování nejsladších tónů z klaviatury raj-

ských varhan, ty oči, po jejichž pohledu touží trpící duše v očistci — nemohouce se dočkat chvíle, kdy budou povolány, aby na ně patřily po celou věčnost, ty oči, jejichž krása nevyrovná se žádná líbeznot pozemská, ty oči, které jsou vrcholným dílem Boha - Tvůrce radostí, Boha - Syna, obdivujícího v nich něhu nejsladší Matky, ty oči, které jsou chloubou Ducha svatého, jehož mocí se rozzářily nesmírným blahem, v okamžiku, kdy vstoupil v nejčistší Pannu a učinil Slovo Tělem, ty oči, bez nichž by nebe nebylo nebem, bez nichž by nebylo možno dosíci spásy, neboť z těch očí vyšlehl pohled souhlasu při slovech: »Aj, já dívka Páně, staniž mi se podle slova Tvého«, pohled toho souhlasu, jenž umožnil splnění vykupitelského díla Kristova, oči, jejichž nesmírné kouzlo je velebeno a bude velebeno nejsvětější Trojicí i všemi obyvateli nebeského království oněmi chválami, kterým nikdy nebude konce — ony oči pro mne plakaly!

Ó, jak vyjádřiti hloubky této pravdy? Jak vyjádřiti lásku Neposkvrněné, jež k vůli mně svoje oči, nebeskou nádheru převyšující, tolika slzami zarosila? Kdyby nade mnou plakala milovaná matička, jež mne zrodila a vychovala, bylo by srdce mé sevřeno velikou bolestí. A což, pláče-li nade mnou božská Matka, která mne více miluje, než moje rodička, neboť více pro mne trpěla, aby mne zrodila k životu duchovnímu? Jak vyjádřiti nesmírnou hloubku trýzně, jakou mi působí slzy mé Matky nebeské? Kdyby k vůli mně ronila slzy nějaká vznešená paní, došlo by mne to tím více, čím výše by byla postavena nade mnou. Bylo by mi hořko v duši při pomyslení, že jsem zavinila

pláč tak vynikající bytosti, hanbila bych se za to, že jsem ji čímsi urazila a dala podnět k jejímu zármutku. Kdyby nade mnou plakala královna, vladařka, první osobnost ve státě, jak by se tísní svíralo moje nitro! A když nade mnou, která jsem vůči nebeské Královně ještě míň, než ta nejposlednější služka vůči nejmocnější vladařce, když nade mnou, ubohým červíčkem pozemským, pláče ta, jež vládne v nebesích po boku nejsvětější Trojice, když lká nad mými hříchy dcera Boha Otce, Rodička Boha Syna a Nevěsta Ducha svatého, jak mne to nemá mnohonásobně víc svírat a zarmucovat, než kdyby nade mnou lkala nejmocnější vladařka tohoto světa? Ó, zachvěj se duše má — schouli se hanbou, žes tolik nebeskou Paní zarmoutila a jí slzy z očí vynutila, schouli se a skrč do prachu země, neboť nejsi hodna popatřiti na Tu, jejíž krásu velebí celý vesmír, jejíž ctnosti opěvují kůry andělské se sbory nebešfanů!

A přece — nebuď smutná duše má, ale raduj se. neskonale se raduj nad tím, že Královna nebes o Tobě ví. Tebe si všímá a Tebe uznala za hodnu svých slz. Kdyby nad Tebou neplakala a nechala tě bez povšimnutí v tvých hříších, bylo by to hrozné. Ty bys šla tvrdošíjně dál po širokých oněch cestách, zlým duchem ti označených, jež vedou k věčné záhubě, ty by ses nezastavila, neobrátila, ale pokračovala bys mechanicky v putování k bráně pekelné. Že však Neposkvrněná nad tebou pláče, to tě uvádí v úžas, ty se musíš zastavit, musíš patřit na slzy nejnádhernějších očí celého vesmíru. jejichž něha a mateřská dobrotivost tě uchvacuje, musíš přemýšlet o ceně těch slz — zůstáváš v němém rozechvění jako přikována k

jednomu místu a posléze poznáváš, že tvé cesty jsou špatné, opustíš je a hledáš cesty jiné. Ty nové cesty — cesty spásy, ti ukazují slzy Panny Marie. Co by se stalo s tebou, moje duše, bez těch slz požehnaných? Dávno bys hořela v pekle — v místě nekonečných muk, v místě strašných muk a trápení, kde je věčný nářek a skřípění zubů. Raduj se duše má, že jsi ušla peklu — pro slzy Neposkvrněné. Raduj se — peklo je pro tebe zavřeno, do útrob neuhasitelného ohně nebudeš uvržena — brána pekelná je zatarasena, obrovský čistý proud ji zaplavil, aby se neotevřela pro tebe, jež miluješ nade vše Boha a jeho Matku; ten proud je, ó jásej duše, ze slz nejsvětější Panny, z těch slz, jež pro tvou spásu Matka nejvíc tě milující a s tvou bídou soucítící — za svého života pozemského proplakala.

Ó slzy nejsvětější Královny, buďte požehnány! Vy slzy očišťující, jež spolu s krví Kristovou omyly jste duši moji tak, že ohyzdné černé skvrny s ní zmizely a stala se bílá jako sníh! Vy slzy třpytící, v nichž se leskne odraz nebeských končin. v nichž se mi ukázaly obrazy Božího vtělení, narození, života i umučení, v nichž čtu jako v magnetickém jasno-zření texty evangelií, v nichž zřím odehrávati se před sebou celé dějiny Církve, v nichž se mi zjevují boje služebníků archanděla Michaela se satanem, všechny významné zápasy pravdy boží se lží a konečné vítězství Ježíšova díla, zbudovaného na neochvějné skále Petrově! Ó slzy, tisícerymi paprsky svítící, jež upoutáváte pohledy všemohoucího Boha a proměňujete ty pohledy přísné v pohledy laskavé, ó slzy Orodovnice, jež dove-

dete zadržeti ruku věčného Soudce, aby nás netrestala a pohnete ji k tomu, by nás otcovsky vedla přes propasti zla a pokušení, ó vy přebohaté slzy Prostřednice milostí a Všemohoucnosti prosící, buďte znovu a znovu pozdraveny! A pozdravena buďte nesčíslněkrát ona místa, kde nám nejsvětější Královna svoje slzy zpřítomnila, místa zjevení na La Salettě, místa, rty mého nitra tolik zulíbaná, slzami mých hříšných očí zkropená a stopami nábožných modliteb označená.

Slzy, které viděli téci s očí nejsvětější Panny pasácci Maximin s Melanií, proměňovaly se v perly. Proč právě v perly, drahocenné to skvosty, o jejichž veliké ceně mluví evangelium sv. Matouše v kapitole 13., verši 45., přirovnávající království nebeské ke kupci, hledajícímu dobrých perel, ke kupci, jenž uslyšev o vzácné perle, prodal všechno, co měl a koupil ji? Zdaž daždá slza nejčistší Panny není podobna vzácné perle, protože nám otvírá nebe?

Když jsem meditovala o nesmírné ceně slz Panny Marie, tu jsem zřela nad zjevem plačící Matky Boží, úchvatně zpodobené sochou na La Salettě, týčiti se Kalvarii. Celá scéna kalvarská se přede mnou odehrávala.

Vidím živě Spasitele, na kříži umírajícího. Pod křížem pláče nejsvětější Bohorodička. Sv. Jan, zástupce apoštolů a zástupce všeho kněžstva, uvažuje o nekrvavé oběti, již byl svědkem při poslední večeři a o její totožnosti s touto obětí kříže. Zdá se mi, že zřím v jeho ruce mešní kalich, toho kalicha se dotýká tisíce a tisíce rukou — rukou posvěcených, za zástupce nejvyššího Obětníka i Obětovaného vyvolených. Sv. Jan zvedá kalich

šeptaje slova Spasitelova: »To čiňte na mou památku.« Do toho kalicha teče s kříže nejsvětější Krev — a hle, do té Krve padají vzácné perly s očí sedmibolestné Matky — jsou to slzy jejích očí. Perly proměňují se v křišťálově bílou tekutinu, jež se mísí s nejsvětější Krví. A tu hle — pod křížem objevuje se oltář, sv. Jan, oblečen v mešní roucha, stojí u toho oltáře, obětuje nejvzácnější dary Otci nebeskému. Výjev kalvarský mizí — ocitám se v chrámě. Je právě obětování, kněz nalévá do kalicha vína, jež se má konsekračním aktem státí pravou Krví, Spasitelem na kříži prolitou a do vína přilévá vodu. Kristovo Božství smísilo se s člověčenstvím, když se byl Spasitel vtělil v život Panny Marie. To člověčenství umožněno zásluhou Neposkvrněné — zásluhou Matky Sedmibolestné.

Pozdravujíc Božství a Člověčenství božského Vykupitele, pozdravuji slzy Panny Marie, pozdravuji Tu, skrze niž »Slovo Tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi«.

Mučící nástroje na prsou Panny Marie.

Matka, plná bolesti, zjevila se s křížem na prsou, který byl jako by ozlacen. »Na tomto krásném kříži«, jak praví Melanie, »na tom kříži vesměs světlem se skvějícím byl Kristus, byl náš Pán, s pažema na kříž rozpjatýma. Skoro na samých koncích kříže s jedné strany bylo kladivo, s druhé strany kleště.«

Kladivo a kleště třímali v rukou žoldnéři, kteří na Kalvarii přibíjeli Spasitele na rozložená břevna. Nejsvětější Panna slyšela dunění pádných ran,

v hrozných mukách si uvědomovala, že veliké hřeby probíjejí údy jejího božského Syna — a nemohla zabrániti katanskému tomu dílu. Nad městem plným hluku a chaosu odehrávala se ta hrozná scéna křížování. Dlaně, svírající kladivo, rozprahovaly se k ranám větším a větším, kladivo dopadalo divokou silou na hřeby a ty protrhávaly šlachy i svaly, krev stříkala daleko, — krev nejčistšího Beránka, který snímá hříchy světa.

Jak hrozné pomyslení, že se našli lidé, kteří se surovou chladnokrevností, bez jediné slzy lásky a lítosti v oku, mohli přibíti na kříž ruce nejvyššího svatého a požehnaného, ruce, jež uzdravovaly nemocné, křísily mrtvé, vyháněly zlé duchy, ruce, jež okouzlujícím gestem nadpřirozené moci smývaly s duší hříchy a otvíraly jim nebe, ruce, jež při poslední večeři proměnily chléb a víno v nejsvětější Tělo a v nejsvětější Krev, aby zanechaly andělský pokrm a nápoj všem, kdo hladovějí a žízní po Bohu. Je hořko při uvážení, že existovali na světě katani, již se zběsilou nenávistí vráželi hřeby do nejsvětějších nohou, do těch nejpodivuhodnějších, jaké kdy na zemi chodily, které všude, kamkoli vkročily, vtiskly stopy milosrdenství a dobročinnosti, které zanechaly nezničitelné šlépěje, aby těm, kdo do nich vstoupí, bylo možno jistou a bezpečnou cestou kráčet ku branám spásy.

Divíme se těm surovcům, kteří na Golgotě mučili našeho Vykupitele. Domníváme se, že historie těch lotrů byla první a poslední? Ó nikoli, historie ta se opakuje. V každém věku vyskytují se ničmové, kteří obnovují tragedii kalvarskou, kteří svírají kladivo, aby znovu mučili božského Syna.

Na La Salettě plačící Královna ukázala božského Pána, jak vypadal v agonii, aby naznačila, že trpí, že je opět křížován. Účastnice zjevení Melanie Kalvatová to líčí následovně: »Občas Kristus zdál se mrtvým. Měl hlavu skloněnou a tělo bylo jako zmalátnělé, jako by mu bylo padnouti, kdyby nebylo zadržováno hřeby, které je držely na kříži. Byla jsem raněna živým soucitím a byla bych znovu ráda opakovala celému světu jeho nesmírnou lásku a vstúpila duším smrtelníků nejvroucnější lásku a nejživější vděčnost k Bohu, který nás nikterak nepotřeboval k tomu, by byl, čím jest, čím byl a čím povždy bude; a přece, ó lásko nepochopitelná člověku, stal se člověkem a chtěl umřít, aby lépe vepsal do našich duší a do naší paměti šílenou lásku, kterou měl k nám.«

Melanie byla nesmírně dojata, když uviděla Spasitele na kříži v agonii. Ale jsou necitelní surovci, kteří se posmívají Bohočlověku, z lásky k nám na kříži se obětujícímu, pohrdají jím a zjitřují jeho přesvaté rány svou nenávistí. Jsou zuřiví nepřátelé víry, o jejichž zhoubné činnosti mluvila Matka Boží na La Salettě za hojného prolévání slz.

Přesvatá Panna řekla, že přijdou doby, kdy »Církev bude vydána velikým pronásledováním«. Zdá se, že ten čas zuřivého boje proti Církvi je zde. Vícekrát býváme svědky toho, jak zavilí nepřátelé katolictví křížují znovu Bohočlověka, zasazují rány jeho služebníkům, buší kladivem své zloby do mystického těla Kristova, Církve, nástroji své zatvrzelosti upevňují hřeby útlaků a pronásledování, aby Církev více a více trpěla, aby ti, kdo ji milují, byli trápeni a zmírali v mukách mučednickou smrtí. Odchovanci III. Internacionály, židobolševičtí vrazi křesťanů-

stva, jsou za našich dob těmi surovými žoldnéři, přibíjejícími Spasitele na kříž.

Nad městy vášní a chaotického vření tyčí se ony neviditelné Kalvarie, na nichž provádí mučitelé Bohočlověka svoje katanské dílo; vidím ty Kalvarie v Rusku a ve Španělsku, kde nejzúřivěji veden boj proti Církvi, kde vypáleno tisíce kostelů a klášterů, kde rozbořeno nesčetné množství oltářů, skáceno svatých soch, zničeno náboženských obrazů a uměleckých památek, kde ztýrány nepřehledné řady kněží, řeholníků a řeholnic, kde popraveny a umučeny miliony věřících laiků. — Panna Maria plakala na La Salettě, když předpovídala tyto strašné události, S ní plakali a pláčí ti, kdo milují nade vše Krista Pána, kdo milují jeho Církev a s ní trpí.

Jak trpěli se svatou Církví, nejčistšímu srdci Panny Marie tolik drahou, velicí světci a světice?

Bl. Bartoloměj Holzhauser s nesmírným zármutkem o tom uvažoval, jaké pohromy přijdou na svět, kdy »katolíci od zlých budou utlačováni, kdy Církev a její sluhové budou uváděni pod daň, věrní vyznavači Kristovi vyháňeni a vražděni, kdy se rozšíří mnoho temnot a bludných falešných nauk, jež jsou učením démonů a kdy mnozí zaprou víru pro bohatství.«

Stigmatizovaná služebnice Boží Marie Julie Jahenny z jižního Lotrinska prolévala hojné slzy nad tím, co viděla ve svých visích: »Že kříže budou káceny, posvátné oltáře ničeny«, že »spravedliví stanou se oběťmi bohopustého lidu«, který bude »páchatí věci ohavné a znesvěcení hrozná«, který bude usilovat »Boha svrhnout s trůnu, vzítí mu svatostánek a povalití jeho kříž. Ctihodná Kateřina Emerichová mnoho muk snášela jako nevěsta Kristova, obdařená jeho ranami a prožívajíc páteční extase

— a obětovala tuto muka na odčinění urážek, jaké budou působeny Církvi kolem r. 1940, kdy »Lucifer na svět puštěn bude«, t. j. peklo bude skrze mnohé špatné lidi, kteří jsou v moci zlých duchů, uplatňovati svou moc. Papežové Lev XIII. a Pius X. bývali často stísněni při vzpomínkách na to, jak sužována bude Církve, o čemž se jim dostalo zvláštních nadpřirozených intuicí; sv. Otec Lev XIII. ve zvláštním vidění byl poučen o tom, že satan strojí útoky proti Církvi a proto ustanovil modlitbu k sv. Michaelu archandělu, aby se recitovala po každé mši sv. (známou nám modlitbu »ke knížeti vojska nebeského«, aby »satanáše a jiné duchy zlé, kteří ke zkáze duší světem obcházejí, božskou mocí svrhl do propasti pekelné,« (Spis prof. Fr. Spiraga »Co soudí mnozí o Antikristu«, str. 6. Spis vydán v Praze II., Karlovo nám. 5.)

Papež Pius X. psal krví svého srdce v encyklice ze 4. X. 1903 ta slova, že »zuří na všech stranách boj proti Bohu«, že tak mnozí »nechtějí, aby Kristus panoval nad nimi«, že »na Boha a jeho zákon nebere se žádný zřetel ani v životě veřejném, ani v životě soukromém«, že »vší mocí a chytrostí ďábelskou chtějí ze srdcí lidských úplně vyrvat Boha«. Jednou byl Magre Cazeta T. J. svědkem toho, jak tento veliký papež-světec s nesmírným žalem líčil svoje vidění o tom, jak přijde čas, kdy náměstek Kristův uzří téci krev katolických mučedníků a bude mu jíti po mrtvolách jeho kněží. (Nova et vetera z r. 1911, 1914 a 1915; vydáno u Floriána ve Staré Říši.)

Věrní služebníci a služebnice boží, o jejichž víslech se zmiňuji, spojili svoje bolesti nad hanobením Církve s bolestmi Matky plačící, svoje slzy sloučili s jejími, svoje lkající srdce sjednotili s jejím nejčistším srdcem. Stejně sv. Otec Pius XI. s Panou Marií bolestnou stál pod křížem a trpěl s Církví, která se modlila a trpěla nevýslovně

bolesti a modlíc se podporovala nejtrpčí zápasy v nejedné zemi«, trpěl se všemi bratry a syny, »kteří ve jménu Kristově a pro jeho lásku trpěli a umírali v Mexiku, v Rusku, ve Španělsku. Ná-
městek Kristův byl velmi zkormoucen nad tím, že zástupy nepřátel Církve, »plné ďábelského ducha sdužují všechny své síly, aby uskutečnily co nejdříve svůj neblahý záměr«. (Projevy o komunismu str. 23 a 33.) - (Vydáno edicí »Akordu« v Brně, Běhounská 22.)

Ó, budme zkormouceni i my! Roňme hojné slzy s Matkou Boží plačící — lkejme nad tím, že trpí Církev! Dívejme se znovu a znovu na ty mučící nástroje, jež ukázala přesvatá Panna pasáčkům na La Salettě a které ukazuje i nám, kdo se chudým pasáčkům připodobňujeme prostností mysli a oddanou nábožností! Vizme, jak na mučících nástrojích lpí krev. Je to krev z ran Páně, je to krev katolických mučedníků, kteří v tolika kulturních státech, chlubicích se pokrokem XX. století, obětovali život za svého Krále, je to krev miláčků Ježíšových — kněží, je to krev nevinných dětí, na tolika místech prolitá, je to krev nenarozených, zavražděných zločinnou rukou v lůně mateřském. Chceme uctíti tu krev svatou, chceme uctíti rány trpícího Vykupitele, chceme zlíbat kříž Páně, skvící se na prsou jeho přebolestné Matky a tak ji potěšiti? Chceme stírati slzy s očí milované Královny a vykouzlití úsměv na jejích rtech, jímž by nás hladila a jednou k trůnu věčného Soudce co mocná Přímluvkyně provázela? Ó, konejme akty smíru! Smír, odčiňování, pokání — to je úkol příštího našeho života, to je naše vznešené poslání. Matkou Boží lasalettskou nám svěřené. Cím ví-

ce je Spasitel hanoben a týrán, čím více pronásledována jeho svatá Církev, tím více se musíme modliti a dobré skutky konati, tím více obětí musíme přinášeti za obrácení hříšníků, tím více se zapíratí a činy sebeumrtvování mírniti hněv Spravedlivého. Především však jest nutno vésti boj proti hříchu. Hříchy to jsou, které znovu křižují božího Syna, proto k nim musíme míti odpor a nenávisť, proto se musíme starati, jak bychom je co nejvíce vykořenili.

Hřích — jediné a největší zlo.

Pozorujíc Matku Boží Lasalettskou, hovořím k ní s Melanií: »Ó Matko, víc než dobrá! Byla jsi obdařena všemi přednostmi; Bůh rozmohl se v Tobě, »tvoře své pozemské i nebeské veledílo.« Jsi »plná dobroty, roztomilosti lásky k nám, slitování, milosrdenství.« A tu se mi zdá, že Matka Boží si stěžuje, tak jak si stěžovala Melanii: »Je tolik lidí, kteří mne neznají!« (»Zjevení přesvaté Panny« z edice Kuncířovy. str. 27, 29 a 30.) Plna bolesti volám: »O Královno, vyvolená Rodičko Boží, kolik bytostí Tě uráží, kolik hříšníků bylo příčinou muk, jež jsi snášela za svého pozemského života! O Maria, jak strašný je hřích, když tolikero útrap připravil Tobě a Vykupiteli! Melanie Kalvachová prohlašuje, že hřích je samo-jediné a největší zlo a že by jím umřela bolestí, kdyby Bůh jí nepodporoval. Melanie poznala hrůzu a ošklivost hříchu tak jasně, protože viděla, jak Matka Boží »projevuje lidem tolik lásky, tolik žádosti býti milovánu« a s druhé strany pozorovala »tolik chladnosti, tolik lhostejnosti u lidí«. Kolik je bytostí, jež velmi hojně přestupují boží

příkázání a nic si z toho nedělají! Plačící Panna Maria patří na ně bolestně a praví: »Nebude-li se chtít lid můj podrobiti, budu nucena upustiti ruku svého Syna. Je tak těžká a tolik váží, že jí nemohu již udržeti.« (Str. 29., 5. a 6. ve »Zjevení« prve uvedeném.)

Proč je těžká ruka Božího Syna? Pro naše hříchy. Ty hříchy ji obtěžkávají a nutí, aby se rozpráhla k trestu. A které hříchy jsou tak strašné? Jsou to snad pouze zločiny vražd, zlodějství, smilství? Nikoli, jsou to také hříchy, které valná část lidí považuje za maličkosti a z nichž si nedělá ani svědomí. Matka Boží je jmenuje — jménem svého Syna, takže jako by Bůh sám mluvil, zaznívají ta slova: »Šest dní jsem dal ku práci, sedmý den jsem vymínil sobě a lidé mi ho nechtějí dopřáti. Na mši svatou chodí jen několik starších žen, ostatní pracují v neděli celé léto.«

Tyto hříchy jmenuje Královna nebes na prvním místě a to velmi důrazně. Jmenuje je právě v kraji chudých rolníků a pastevců, kteří v neděli pracovali v polích a omlouvali svoje počínání tím, aby uhájili živobytí. Ale Paní nebes ukazuje, že žádné výmluvy tu neplatí, že v neděli se těžce pracovati nesmí, že nedovolená nedělní práce je hřích. Neposkvrněná naznačila, že nezanechá-li lid toho hříchu a nezavede-li se všude svěcení neděle, jež záleží v odpočívání od služebných prací a v účasti na mši svaté, přijdou veliké tresty. »Nechce-li se lid můj podrobiti, jsem nucena nechat naň dopadnouti rámě svého Syna«, tak prohlásila. Nepolepší-li se lid, dopadne naň to rámě ve hněvu — a pak bude naříkati, bude se svíjeti pod ranami nejvyšší spravedlnosti. Neposkvrněná jmenovala

ty rány — na prvním místě hlad, neúrodu, živelní pohromy. Bezprostředně v kraji, jemuž vytýkala znesvěcování neděle, měly nastati katastrofy, takto předpověděné: »Vše, co zasejete, zvířata sežerou a co vzejde, rozpadne se v prach, až budete mlátiti. Nastane veliký hlad. Dříve, než hlad přijde, malé děti pod sedm let budou dostávati třesení a umíratí budou v náručí osob, které je budou držeti. Ořechy se zkazí, hrozny shnijí.«

Všechny tyto předzvěsti se splnily. A Matka Boží řekla, že přijdou horší tresty, neobrátili se lid, nenastane-li úcta k neděli, úcta k zákonu Božímu.

Jsou zajisté několikeré příčiny tohoto zjevu, ale jednou z nich a to velmi závažnou je: znesvěcování neděle. Pán Bůh odnímá své požehnání těm, kdo Ho olupují o neděli, kterou vymínil Sobě a trestá provinění toho druhu až do kolikátého pokolení. Život nás často poučuje o tom, že děti a vnuci přijdou o majetek, který rodiče a dědové nashromáždili — znesvěcováním neděle. Jindy Všemohoucí velmi znatelným způsobem ukazuje ihned, jak se mu hřích znesvěcování neděle protiví a trestá nápadným způsobem vinníky.

Známe kolik takových případů, kdy byli potrestáni lidé, kteří šli v neděli na pole pracovat, a to buď náhlou bouří, při níž byli zasaženi bleskem, nebo úrazem či nemocí, již si uhnali při nedělní práci. Neděle patří Pánu Bohu a mělo by se odstranit vše, co je na újmu jejímu posvátnému klidu a zbožné náladě. U nás jsme dlouho bojovali za uzákonění nedělního klidu v tom smyslu, aby byly všechny závody a obchody zavřeny. Konečně jsme dosáhli splnění svého požadavku. Ale neděle bývá znesvěcována mnoha sportovci a trampy, kteří od časého rána vyhledávají

osvězení pro své tělo, avšak na mši svatou nejdou, Pána Boha tak urážejí těžkým hříchem.

To je nejstrašnější znesvěcování neděle — páchají-li se těžké hříchy místo toho, aby byl Všemohoucí oslavován v den, který vyhradil Sobě! Svatý Otec Pius XI. velice důrazně připomínal povinnost, zúčastniti se nedělních bohoslužeb a káral ty, kdo samou péčí o »sportovní cvičení«, o »tělesnou zdatnost«, zapomínají na třetí Boží přikázání, kdo »s netečností, která hraničí až s lhostejností, olupují den Páně o jeho posvátnost a sebranost.« Katolíci jsou povinni i »v obtížném prostředí,« t. j. tam, kde veřejnost nerespektuje příkazů Církve svaté, »uplatniti své právo na svěcení neděle« (Encyklika »S palčivou starostí« v překladu Dra. Vaška, str. 66. a 67.). Nikdy se nesmí zapomenouti pro zájmy časné na nesmrtelné duše a na jejich spásu. A svěcení neděle, toť jedna z nejjistějších cest ke spáse!

Matka Boží na La Salettě uvedla dále — jako velmi závažný hřích, přitěžující ruce jejího Syna. braní jména Božího nadarmo a klení. Jak uvedeno ve Zjevení z Kuncířovy edice na str. 6., stěžovala si takto: »Ti, kteří jezdí s kárami a povozy, nedovedou promluvit, aniž by nepřímísili do toho jména mého Syna.« I dnes jsme svědky toho, že mnozí lidé stále mísí svatá jména do svého všedního rozhovoru, že jimi proplétají i nadávky a dvojsmyšlné řeči. Hřích takový je u nich zcela vedlejší, bezvýznamnou věcí. Často slyšíme od takového člověka, jak se žvástá, že prý hříchů nemá, že nikoho ještě nezabil a neokradl. Jak strašný, ohyzdný hřích páchá znesvěcováním jména Božího, o tom neuvažuje. Neposkvrněná velmi bo-

Láska k vlasti v manželství.

Imprimi potest. Episcopalis Ordinariatus Reginae-Gradensis die 15. II. 1940. N. E. 1694.

Asi před půlrokem jsem byl poslán do starobylého kostela malého holandského městečka, abych tam vypomáhal v podávání sv. přijímání při osmé a deváté. Chrám Páně byl naplněn dospělými věřícími do posledního místečka. Podávali jsme vlastně dva a to hned na začátku mše sv. až do Sanktus a po Proměňování až do konce mše sv. Téměř všichni přítomní přistoupili také ke stolu Páně. Byli to všechno muži a ženy, otcové a matky, s tvářemi ustaranými, ale s očima zářícíma, s čely zvrátnými, ale s myslí šťastnou a radostnou.

Sotvaže se kostel vyprázdnil, už přicházela školní mládež: malí špuntí, kteří téměř ani neviděli přes mřížku, i větší, kteří měli vyjít ze školy. Malé městečko a tolik dětí. že se ani nemohly vtěsnat mezi stěny chrámové. A zase sv. přijímání, jako při předcházející mši sv. Tyto děti téměř všechny přijaly svého nekonečného Boha do svých malých srdéček.

A tato podívaná se opakuje v tomto kostele každou neděli. A když odcházíte z kostela, vidíte průvody dětí na ulici, zástupy dětí u škol a hloučky dětí před každým domem i domkem.

To jsme v katolickém holandském Limbursku, kde lidé jsou přesvědčeni, že Bůh jim dá také prostředky k výchování dětí, které jim dal. Tímto způsobem bude Nizozemsko za nějakou dobu

úplně katolické. Statistika mluví jasně: V zemi je téměř 50% protestantů, katolíků je něco přes 30, ostatek jsou bez vyznání a židé. Ale dnes má tato katolická menšina ve školách 60% dětí celé země. Není třeba něco ještě dodávat.

Za nějakou dobu jsem se vracel do své vlasti. Slyšel jsem bouřlivé provolávání: Vlasti sláva, vlasti zdar! Ale současně bylo reklamováno »právo ženy na své tělo«.

Slyšel jsem úzkostné výkřiky: Vše pro národ, vše pro vlast! A viděl jsem, že ti, kteří tak volali, dávali národu to, co tím slovem »vše« rozuměli: nemravné knihy a časopisy, oplzlé obrazy a sochy, kluzké filmy a představení. Ale to opatrovali etiketou: Umění.

Stále se mluvilo o lásce k vlasti, že každý musí něco vlasti obětovat, ale při tom ve výkladních skříních, na nárožích obchodních domů a v novinách jsem viděl křiklavé reklamy na ochranné prostředky, inseráty na manželství na zkoušku, inseráty hledajících dočasnou družku životní, inseráty nesvědomitých lékařů, ochotných provést každou operaci; všude společná koupaliště pro muže a ženy, kde hýřila vášeň. A nikdo neměl odvahy vyčistit tento Augiášův chlév. Nikdo neměl odvahy těmto redaktorům a majitelům takových obchodů a podniků, těmto lékařům, kteří až do znechucení opakovali hesla: každý něco pro vlast, nikdo neměl odvahy šlehnout jim přímo v tvář: Lžeš! Sprostě lžeš! Jak můžeš milovat vlast a zároveň podporovat nemravnost?

Debatovalo se a dokazovalo, že je nutno zachránit národ, zabezpečit blaho národa. A byli to tiž, kteří tak rokovali a od nichž měla své náhle-

dy tato paní fabrikantová, jak je básník zachytil ve svých verších: Mít děti — fuj! Toť nevhodným je, v tom cos připrostlého, pak člověk není svobodným a paní času svého. — O deformaci, těžkostech nemluvě jinak ani: tři čtvrti roku v úzkostech zřít jen své umírání! — Sil musí býti k také hře a nervstvo přesolidní; však člověčenstvo nevymře a země nevvlidní. — Vidíte, jak to dobře jde: ta žena, která dře se, vždy to hravě odbude, pět, šest porodů snese! — V té špíně se tak napořád jak červi lidé množí; musí v tom přec být jistý řád a jistá vůle boží. — Je už pravda odvěká a celý svět jí veden: na deset prstů člověka připadá mozek jeden! — Nám stačí jedno poupátko, tam je jich jako vrabců, holky jsou z děvčat za krátko, dělníci vyrostou z chlapců. A dobrých dělnic, dělníků můj hoch mít potřebí bude; pánbů tak těší ze zvyku tím požehnáním chudé. — Hahaha, když se tak rozběhnou myšlenky! Kam hovor letí ... A já vám chtěla jen řečí tou vysvětlit, že nechci dětí ...

Tíž, kteří dnes tak starostlivě pečují o blaho svého vroucně milovaného národa, kteří tak svědomitě pečují o jeho šťastnou budoucnost, kteří nám tvrdí, že bdělostí nad osudy vlasti ani oka nezamhouří, učili tuto paní fabrikantovou její životní filosofii, vštěpovali tyto bludné zásady lidu a namnoze činí tak dodneška. Ve svém jednání nevidí, nechtějí vidět zločinný protiklad, hříšný rozpor. Je nám to zcela jasné: Kdo hlásá volnou lásku, kdo propaguje heslo vyžít se, kdo zastává manželskou rozluku, kdo káže nemravnost vůbec, nemiluje, nemůže milovat svůj národ, i když to o sobě tvrdí. Na takové lidi pozor, to jsou praví ne-

přátelé, nejsurovější škůdci naší vlasti. Nemravnosti propadlý národ nemiluje ani sebe, ani svou vlast!

Když jsem se po dlouhých třech letech zase vracel do vlasti, toto jsem viděl, toto jsem slyšel, užasl jsem a nechtěl věřit, svíravou úzkostí o budoucnost mého národa zabušilo mé srdce, srdce mladého novokněze, který přichází s nadšením a chutí k práci.

Kterýsi bystrý mozek učinil tento výpočet: při porodnosti, která byla v českých zemích krátce před světovou válkou — a nebyla největší — a při úmrtnosti, která byla snížena na minimum několik let po válce, vzrostl by počet českého obyvatelstva jen v českých zemích jednou tolik! To znamená, že na území Protektorátu mohlo dnes sídlit nejméně 14—15 milionů Čechů. A zatím je jich pouhých 8 milionů!

Slavný generál se vyslovil o druhém národě, že tento národ prohrá ročně bitvu pro nedostatek nově narozených, i když nevstoupí do války. Pro takový národ ovšem přijde jednoho dne chvíle, kdy pět synů chudé rodiny jiného, ale zdravého národa přijde snadno na místo jedináčka rodiny v národě znemravnělém. Takový národ, lid takového národa se stává sám sobě nejkrutějším nepřitelem a je na nejjistější cestě, že v boji o život ztratí, prohrá tímto způsobem bez boje a bez hrdinství i svou rodnou zemi. Zemře smrtí nejhnusnější, smrtí ze zbabělosti, z deserce, sebevraždou. Na štítě takového národa stojí černě napsáno: Umírající národ, vyhasínající kmen!

Moje maminka se nikdy nezmiňovala o vlasti, nikdy nemluvila o českém národě, o lásce k nim.

Nikdy jsem neslyšel z jejích úst blýskavá hesla: Vše pro vlast, vlasti zdar! Ale nás bylo sedm sourozenců, kterým dala život, kterým se obětovala. které vychovala a v kterých svou vlast opravdu milovala. Jak vznešená je láska k vlasti u mé maminky vedle těch křiklounů, kteří hrdelním zvukem, dutým pokryteckým hlasem provolávají do potrhání: Národ sobě a my národu — a při tom šíří podvrtné zásady, znemravňují idee, oddávají se zvrhlosti a všemi směry ji propagují.

Uvedl jsem jeden ze způsobů, jak lze opravdu vroucně vlast milovat ve vlastních dětech; je to láska, která jediná něco platí.

Podal jsem zároveň jeden z přirozených důvodů, jež jsou s to vést poctivého vlastence i k nejtěžším obětem, jež jsou spojeny s mateřstvím a otcovstvím. Víím dobře, že tento přirozený důvod, jako přirozené důvody vůbec, nejsou s to, aby oživily národ a roznítily jej k oběti, jež jediná jej může zachránit, nebo aby jej tyto důvody dokonce přivedly na správnou cestu zákona přirozeného a Božího. To je pravda. Ale těchto několik řádků chce jen konkrétně upozornit, varovat. O zásadách křesťanských v manželství pojednáme jindy.

F. X. Juránek S. J.

Ing. Boža Dvořák:

Zákonem nařízená ochrana církevních a starých památek.

Z péra a archivu pardubického architekta Boží Dvořáka otiskujeme důležitá nařízení o zákonem chráněných církevních a starých památkách. — Úvahy tyto jsou důležité nejen pro duchovní, ale pro každého katolíka a každého našeho čtenáře vůbec. Jsou to důležité výnosy ministerstva kultu a vyučování za vlády rakouské, převzaté jak bývalou republikou, tak i nyní vládou Protektorátu Čechy a Morava.

1. Výnos min. kultu a vyučování ze dne 6. dubna 1901 č. 9977. — Aby řádně mohla býti kontrola prováděna požaduje se, aby včas dala se oznámení nadřízeným úřadům. Toto nařízení týká se všech duchovních společenstev, stejně jako úřadů farních, při změně osob představených, dále při opravách a záměnách a nových pořízení předmětů kostelních a klášterních a to i v těch případech, pořizují-li se opravy neb předměty nové, ze sbírek soukromých a darů.

Tento výnos každoročně připomíná bisk. Ordinariát nejen bisk. vikářům, ale i všem farním úřadům své diecése.

Jak třeba si počínati při zachování starých církevních památek a pořizování nových, stává výnos ministerstva kultu ze dne 20. února 1907 doplněk k minist. výnosu z roku 1875, doplněný odborně J. Exl. Dr. J. Doubravou roku 1906, schválený centrální komisí vídeňskou dle podrobného popisu arch. konservátora B. Dvořáka, dává věc-

ný pokyn pro zachování histor. uměl. památek odst. I. — VII.

Tento výnos i s doplňky převzat pro ochranu památek církevních minul. výnosem v roce 1911 v Oldenbersku a Württenbersku. Je viděti, že jsme měli zákony pro ochranu památek dříve než v sousedním Bavorsku a Prusku, kde teprve v roce 1912 razili sobě cestu po uzákonění.

Odst. I. Farní budovy.

se zajímavým typickým rozdělením bytu a slohovým uspořádáním, kde napohled poznává se z budovy k jakému účelu sloužila. Budťež zachovány, pokud možno, zvláště pak vyznačují-li se slohovou úpravou. Není dovoleno v těchto případech přístavby, které by ráz budovy slohově znehodnocovaly.

II. Zvonice a zvony.

Starý slohový stav zvonice budiž udržován do nejmenších detailů. Kryt původní, odpovídající staré památce, nebudiž zaměňován za nevhodný, šindel za plech, lepenku eternit a pod. krytiny.

Zvony, pokud nejsou úplně sešlé, doporučuje se opravit, nepotřebné uložiti v musejích neb jejich odlitky, mají-li cenu historicko-uměleckou.

Pokud se týče pořízení zvonů nových, budťež význačnou prací slevačskou své doby, označené jménem neb obrazem svatých, komu jsou zasvěceny, případně legendou, jménem donátora a výrobce. Sladění se zvony ostatními nevyhnutelné.

III. Opravy kostelů a kaplí.

Nátěry, bílení, zaměňování krytiny, oken, dveří, budiž vždy podnikáno s porozuměním, aby

uměl. histor. památka nebyla poškozena. Kamené části nutno zbaviti nátěrů vápenných a olejových a ponechati v původním tónu kamene. Nedoporučuje se kamenické opracování. Krytinu zaměňovati za plech, lepenku, cementové tašky neb eternit. Kování dveří, oken, je-li tepané, cínované, očistiti, dvěře tvrdé oprostiti nátěrů barevných a ponechati v tónu přirozeném.

IV. Přístavby ke kostelům

možno provésti, jen když toho nejnutněji potřeba. Přístavby nemají býti detailním napodobením slohu stávající budovy, nýbrž mají nésti ráz doby nynější.

V. Kostelní zařízení.

Staré oltáře, zpovědnice, varhany, lavice, staré prapory, lucerny, křížky, lampy, lustry, obrazy a paramenta, buďtež v kostelním inventáři řádně odborně popsány a oceněny. Každá změna nechť se děje s dorozuměním nadřízených úřadů a konservátora. Nepotřebné věci cenné možno uložiti v museu na revers, aneb v museu diecésním. Připomenouti sluší, že vše cenné, historicko-umělecké, má se v kostelu zachovati, neb kostely mají býti mimo obřady náboženské též museji církevních památek.

Malby kostelů.

Stará malba kostelů, pokud slohová, má se zachovati. Při pořízení malby nové dlužno dbáti, aby byla buď jednoduchá tonová, neb umělecká cenná, nesouc ráz doby nové, ale ne na újmu slohu budovy.

Při škrabání zdí pečlivý pozor dáti, zdali se neobjeví pod omítkou a bílením staré cenné malby a nápisy.

VII. Kapličky, pomníky, sousoší a sochy,

které mají své fondy a jsou-li ceny uměl. historické a lidové, buďtež pečlivě ochraňovány.

Bezcenné se dohledu vymykají.

Cenné, nemají-li fondů ani patronů, buďtež udržovány nákladem ctitelů, dobrodinců a podporami měst, okresů a státu.

3. Místodržit. výnos z 21. května 1910 č. 294476.

Ku vyzvání c. k. centrální komise pro zachování památek ve Vídni nařizuje se všem c. k. okresním hejtmanstvím:

a) Budiž zaveden soupis všech historicko-uměleckých památek v okrese,

b) Pripomíná se, aby uvedené památky byly udržovány v evidenci, jednak aby nebyly poškozeny a neb zcizeny.

c) Techničtí úředníci okresů při jejich služebních cestách mějtež na paměti výnos a působte kde možno na směrodatné činitele, by památky umělecké nedošly pohromy a neb úplného zničení.

d) Na základě dodaných zpráv nechť zavede c. k. okresní hejtmanství šetření v mezích své působnosti k ochraně památek po úradě s konservátorem.

e) V případech důležitých budiž podána zpráva c. k. místodržitelství a centrální komisi.

f) Jednotlivá c. k. hejtmanství podávejtež zprávy každoročně za součinnosti konservátora o opatřeních učiněných a o stavu památek.

Tento výnos přijatý dosud nebyl zrušen, ale, bohužel, se nedodrží, takže i konservátoři jednotlivých okresů nejsou zváni ke komisím, kde jedná se o záchranu památek.

Helfertův zákon z roku 1912.

V XX. sezení panské sněmovny Vídeňské roku 1912 došel jednohlasného schválení zákon předsedy památkové komise bar. Helferta, připravovaný již před delší dobou hrab. Pininským. Bohužel, že nebyl uplatněn v celém rozsahu.

Helfertův zákon měl na zřeteli rozšíření dohled i na soukromé majetky, mající cenu historicko-uměleckou. Dále památky histor.-umělecké nemající patrona ani prostředků, mají se udržovati nákladem státním. V zákoně měly býti uplatněny i dvorní dekrety z roku 1818, jimiž zakazuje se prodej uměleckých předmětů přes hranice a přísně stanoveny tresty těm, kteří překročí nařízení.

Dvorní dekret z roku 1827.

Cenné předměty umělecké musí býti hlášeny státní správě při převozu do ciziny, uznají-li se za cenné, má právo předkupní stát, musea zemská a městská.

I tyto dva dekrety nebyly zrušeny, jakož i dekret Josefinský o zachování židovských hřbitovů a místností Bohoslužebných. Až teprve v r. 1939 za vlády Protektorátu zrušen a to bez protestů židů.

Z Helfertova zákona.

§ 1. Historicko-umělecké památky podléhají ochraně státu.

§ 2. Ustanovení tohoto zákona jsou podrobeny veškeré movité i nemovité památky starší doby 50 let, jichž zachování jest v zájmu veřejném vzhledem k jich vynikajícímu významu historicko-uměleckému.

§ 3. O veškerém souboru památek ve smyslu § 2. budtež na státní útraty a sice dle politických okresů a zemí zřízeny inventáře, náležitě vedené státním dozorem.

§ 4. Stát vykonává ochranu památek: a) Politické úřady podléhají poslední stolici ministerstva kultu. b) Konservátory ustanovuje ministerstvo kultu dle návrhu památ. úřadu. c) Centrální komise pro ochranu památek sestává z konservátorů a sboru poradního, vždy na 5 let voleného.

§ 5. Nemovité památky, které jsou v držení státu, země, okresů, obcí, církevních společenstev a řádů, klášterů neb jiných veřejných korporací, fondů, ústavů neb nadací, i též ony, které patří k fideikomisi, budtež chráněny ve svém stavu a charakteru, pokud se dá srovnati s účelem, jemuž slouží a jsou určeny. Zvláště při stavbách bohoslužebných a potřebami duchovní správy. V tomto případě nutno jednati vždy s nadřízeným církevním úřadem.

§ 6. Zničení a zcizení a zastavení nemovitých památek, označených v § 5., vyžaduje svolení ministerstva akultu a vyučování.

§ 7. Každá změna ve stavu a charakteru památky může býti provedena jen za souhlasu zemského politického úřadu. O povolení musí se vždy žádati a zemský politický úřad má právo do čtyř neděl povolení uděliti neb odmítnouti.

§ 8. Předměty související s památkami nesmějí bez povolení býti změněny ani zničeny, natož zcizeny neb darovány. Paramenta, bohoslužebné nádoby, obrazy, sochy, listiny a p.

§ 9. Při zamýšlené změně místa a způsobu uschování nebo jiné změně zasažení ve stav předmětů nutno oznámiti vždy předem politickému úřadu, který je povinen do 4 neděl žádost vyříditi.

§ 10. Nutná opatření jen v případech neodkladných mohou býti provedena, ale i o tom neprodleně třeba dáti zprávu politickému úřadu.

§ 11. V případech § 7, 8, 9, 10 mohou interesenti podati rekurs k ministerstvu kultu a vyučování do 4 neděl po obdržení výnosu

Též zemský konservátorský úřad má právo žádati o předložení akt o záchraně památek a zakročiti u minist. kultu a vyučování.

§ 12. Ve všech případech, kde zamýšlí se provedení staveb neb oprav v okolí památky § 5., má stavební úřad v místě, kde stavba neb změna se provádí, podati zprávu památkovému úřadu a žádati o svolení. V případě rozporu má právo dovolati se politického úřadu i minist. kultu. Stává se, že změnou okolí ohrožena bývá i cenná památka.

§ 13. Aby se odstranilo nebezpečí jinými změnami v okolí památky, jako nápisy, reklamní nářečky budov nevhodné a p., vydej zemský památkový úřad nález spolu s politickým úřadem v rozsahu své působnosti, neb policejní zákaz, v případech choulostivých naléhej o zakročení přímo u obecní správy.

§ 14. Movité památky, míněné § 2., podléhají stejně ustanovením § 8. a 10. i v případech, jsou-li

to památky osamocené, ale přísluší-li buď státu, okresu, obci, nábož. fondu, korporaci, nadaci i fideikomisi.

§ 15. Povolení k zničení, zcizení, zastavení podobné památky v § 14., která nepatří ke stavební památce, může býti dáno jediné minist. kultu v dohodě s podřízenými úřady autonomními, církevními neb jinými dozorčími orgány. Při všem ale třeba vzíti zřetel na památky sakrálního rázu.

Restaurování starých památek

histor. uměl. je uměním a to nejzodpovědnějším.

Restaurovati staré památky dle jednotné šablonovitosti slohové je nepřipustným a neodpuštělným přehmatem na našich starých zbytcích kulturních.

Výnos místodržitelství 10. února 1907 odst. 20. o inventářích. (Na popud J. E. dra J. Doubravy a arch. B. Dvořáka.)

V inventářích pořízených pro farní úřady, spol. duchovní atd., budťež věci cenné se svým plným významem uměleckým neb i historickým neb lidovým plně uvedeny a poznamenány. Neboť stává se, že nesvědomití sběratelé, obchodníci a p. kupují neb nabízejí věci na výměnu, když nemohou docíliti koupi. Tu pak neznalostí a nedostatečným oceněním předmětů přecházejí předměty cenné v ruce těch, kteří je zcizují, neboť jim nezáleží na zachování majetku kulturního pro tu kterou zem.

Čeho se výměnou získá, snadno se domyslíti. Vychválená předem věc, méněcenná a nejčastěji hist. uměl. napodobenina.

Zachování starých hřbitovů.

Minist. výnos ze dne 6. listopadu 1905 č. 34.081. K zákroku J. E. dra J. Doubravy po úradě s konservátorem B. Dvořákem u centrální komise památek vydalo minist. výnos uvedený shora i s podpisem, náležitým odůvodněním. Židé v Rakousku vymohli sobě Josefínský dekret, kterým zachovávají se staré zvyky pohřební a jejich hřbitovy a neústupně se jich drží bez ohledů, jestli starý výnos je v platnosti nebo není. (V Protektorátu není.) Jest nutno v případech rušení starých hřbitovů dbáti:

Jak a kdy starý hřbitov založen.

Je-li v místech starého hřbitova neb v okolí sídliště předhistorické. (Zjištěno na Slovanech, u sv. Trojice, Řečanech, Kojících, Podulšanech, Mikulovicích, Vejvanovicích, Kuněticích a j., kde se přišlo na hroby předhistorické.) Význam založení křesťanského pohřebiště na podobných místech má se strany zakladatelů ráz citově náboženské snášelivosti a pro historii dokument starého sídliště.

Jak starý hřbitov založen a jak ohražen.

V dobách ohražení sídel, měst a vesnic býval kostel ve středu a kol kostela hřbitov. Kostel sám byl tvrzí a v dobách krušných útočištěm osadníků a jaksi poslední ochranou.

Ohražení hřbitova

dálo se a děje se dosud. Ve starých ohraženích vidíme sloh, cit pro estetické uspořádání. Staré

stromy na hřbitově neb kolem byly nemalou okrasou ve všech dobách ročních.

Nutno zachovati: Ráz hřbitova starého, veškerou jeho posmrtnou poesii, veškeré jeho památky, ať již je to ohrazení neb staré pomníky, kříže, schody, branky, zvoničky, márnice, kostnice, byť i neměly značné ceny historicko-umělecké a byly jen památkami lidovými.

4. Starý hřbitov budiž nezastaven soukromými budovami a zachován jako část museální a parková.

Pro nové hřbitovy.

stáva bohužel jen zákon zdravotní.

Doporučovalo by se při zakládání nových hřbitovů dbáti úpravy, která by vzhelem svým nepůsobila tak trapně, jako mnohé venkovské a městské hřbitovy působí. Svatá památka a účta k zemřelým se neúpravou hanobí.

Staré náhrobky.

Kamenné, mají-li cenu uměleckou nebo lidovou anebo byly-li nad hrobem význačných osob, jsou-li označeny nápisy a daty, potřebnými k doplnění historie.

Kříže kované, dřevěné, úlomky starých pomníků, mající cenu památky byť i místní, zachovati.

Veškeré uvedené zbytky pohrobní třeba vhodně umístiti na místě vyznačeném a bezpečném proti poškození tak, aby tvořily pohrobní muzeum.

Náhrobky a náhrobní kameny buďtež zachovány při kostelích katolických i v tom případě, když jsou z doby utrakvistické. Dá se tím projev

náboženské křesťanské snášlivosti a zachovají se též dokumenty historické, v kameny vryté.

Náhrobní kameny z dlažeb kostelů.

Jsou skoro vždy význačné, neboť mohou se vykázati historií staletou (zrušení pohřbívání v kostelích v dekretu josefinském). Náhrobky a kameny cenné, nutno uchovati a umístiti pokud možno v kostelích na místech význačných, jak toho zasluhují.

Kroniky.

V úvodu praví profesor dějin dr. Jiří Dahia:

Velikost národa se cení dle jeho starých památek (dokumentů) a jest nezbytno, aby do všech vrstev proniklo vědomí, že zachování památek jest samozřejmým a přirozeným projevem sebeúcty.

Zákonem nařizuje se pořízení kroniky pro každou osadu. Zapisovatelé budou honorováni a budou míti na starosti zanést do soupisu vše, co důležitého ve svém okolí uznají a co jim bude určeno.

Kroniky budou obsahovati:

1. Soupis všech význačných míst se všemi vztahy historicko-uměleckými i lidovými, možno-li dopídit se historického původu, sebrání všech pověstí, říkadel i písní, které jsou a byly v okolí známé.

2. Význam staveb lidových, veškerá obydlí stará, význačná, rychty, statky, mlýny, výměnky, chalupy, pastoušky a j. Vyznačiti veškeré zajímavé pohledy a půdorysy. Všechna stavení po-

družná, sušírny, včelníky, olejny, stoupy, šindelky a j.

3. Ohrazení statků, návsi, se zajímavými vraty, brankami, ploty, přelíčkami a poklopy a j. Mízí ponenáhlu starý ráz vesnic a dědin a vytváří se nový bez významu a lidového uspořádání.

4. Vnitřní zařízení obydlí. Nezapomenouti veškeré zajímavé interiéry se vším zařízením, police, lavice, stoly, stolice, almárky, kamna, pece, zápeci, černé komory s komínv a ohništi, spížníky t. zv. kamenice, sroubky, sklípky s vodou, tajné schránky a příhrady. Též veškeré nádobí, nářadí v domácnosti i v hospodářství.

5. Zvyky, obyčeje se svým lidovým podáním a případným slovním doprovodem i zpěvy.

6. Kroje, jich upotřebení, s náležitým popsáním a výkresy.

7. Rostlinstvo, které pěstováno na polích, v zahradách a zahrádkách, jich význam hospodářský a léčivý. Uspořádání venkovských zahrádek a květeny okrasné.

8. Konečně povšimnouti sobě geologických útvarů, i živočištstva v okolí.

**Z přednášek arch. Boží Dvořáka v semináři
bisk. v Hradci Králové:**

Vzdělanost a náboženství.

Odpor proti náboženství v nynějších dobách není výsadou t. zv. inteligence, nýbrž osobní vadou člověka, jenž při tom může býti vzdělaný i nevzdělaný. Dějinami dokázáno, že náboženství s opravdovou vzdělaností vždy dobře obstálo, jako vzdělanost s náboženstvím. Denně naskýtá se

nám rozbor, posouditi, kolik rozumnost neb i intelligence je ve víře nebo v nevěře.

Církev katolická sama od dávných dob pečovala o památky umělecké.

Církev chrání památky, jich starožitnickou cenu, dle názoru moderního věc nejvýznačnější, stáří památek, péče o zachování tradice jest jednou ze základních norem. Důvod, proč církev o památky pečuje, záleží v posvátnosti památek, a jich významu k upotřebení v úkonech bohoslužebných, jakož i historicko-uměleckých.

Církev hájí svého práva ve změnách památek a snaží se staré cenné památky udržeti upotřebitelnými pro vytknuté účele a brání, aby se památky svému účelu jako věci jinak uživatelné odcizovaly.

Památky církevní mají zůstatí majetkem církve, a církev se také všemožně vždy toho domáhá, aby jí byly přiznány. Z pozitivního práva církevního budtež respektovány zákony na ochranu památek.

1. Sv. Otec Pavel II. 1468 v usnesení koncilu cařihradského nařizuje: Cimelia und sancta mohou býti prodána jen na výkup otroků. Biskup jenž by tyto v jiném případě povolil, bude sesazen a pachatel exkomunikován, zcizení bude pak neplatné. Sv. Otec Pius IX. 1869 znovu přísně na paměť uvádí.

2. Diecesní list salepurský 1901 připomíná usnesení biskupů z r. 1809 a přísně nařizuje, by děkanové šetřili a dbali o udržování inventářů kostelů a památek posmrtných (hřbitovů).

Příkaz, udělovaný biskupem při svěcení na ostiaře, ukládá se svěcenci náležitá péče o inventář církevní jemu svěřený.

4. Příkaz koncilu tridentského a Sv. Otce Benedikta XIII. ukládá přísně duchovním, aby dbali o udržování inventářů kostelních, jim svěřených.

Církevní názor na památky, není třeba spojovati s názory o čistotě slohů a co není slohově jednotné odkládati, církev nynější stojí na stanovisku moderním, uznává rovnomocnost všech slohů. Umění i umění církevní, nemá se vracet k prostému kopírování, nýbrž jest mu nově tvořiti, při všem respektu k tradici a vyloučením konvence.

Pravda, že jako jinde shledáváme se s vlivy vy mocných osob, jež jsou často větší než zákon a jejich vkus někdy vlivnější než vědečtí odborníci, jímž po právu přísluší rozhodovati.

5. A proto sjezd Salcpurský 1911 navrhuje, aby ponechala se církvi ochrana památek jejich, ale připouští, aby exekutivu měl stát, jako ochránce všech památek bez rozdílu, jako ochránce celku. Centrální komise vídeňská vzala toto usnesení s povděkem na vědomí a předložila ministerstvu kultu jako výnos ku schválení. Ministerstvo kultu a vyučování jmenovalo státními konservátory význačné zasloužilé pracovníky ze stavu kněžského, biskupy Dr. Podlahu a Dr. Doubravu a preláta Doskočila, kteří se nejen o umění církevní, ale i o umění vůbec nemálo zasloužili.

Že náš bývalý stát nebyl z posledních, který vydal zákony na ochranu památek svědčí, že státní památkový úřad ve Vídni pod ochranou ministerstva kultu za vedení barona Helferta, pracoval

již od roku 1870 a to velice zdárně, tak, že mnoho cenných památek bylo zachráněno i u nás! Zákony na ochranu památek vyšly v Řecku 1834, ve Francii 1837, s doplňkem 1887 a znovu přepracován 1910, v Uhrách 1881, dle pokynů vídeňské památkové komise, v Anglii 1881, což mělo vliv i na Egypt, kde vydán zákon roku 1883, v Turecku 1884, v Bulharsku 1889, v Rumunsku 1892, v Itálii 1902, ač již před tím bylo mnoho výnosů o zcizení památek v Itálii, v Hesensku, Oldenburgu, Württenbersku r. 1811. S uvážením, že vyšlo mnoho dvorních dekretů a ministerských nařízení, které pečovali o ochranu památek a byli pak v zákonech sloučeny.

INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK

KATOLICKÉ AKCE

ČASOVÉ ÚVAHY 3-4

Duben 1940

Ročník XLIII.

Číslo 363

Obsah:

Pastýřský list o Katolické akci

J. E. ThDr. Mořice Píchy, biskupa

královéhradeckého.

Str. 49

M. Sadovská:

**Matka Boží hovoří k lidstvu a českému
národu.** (Dokončení.)

Str. 79

K 4.—

Vydává Tiskové družstvo, tiskne Družstevní knihtiskárna v Hradci Králové. — Vychází v polovině každého měsíce. — Redaktor prelát Magre Dr J. Sobota. — Novinová sazba povolena ředitelstvím pošt Pardubice čj. 19263 — IIIa — 40. — Dohledací pošt. úřad Hradec Králové 1.

Pastýřský list o Katolické akci.**MOŘIC,****Z BOŽÍ A APOŠTOLSKÉ STOLICE MILOSTI
BISKUP KRÁLOVÉHRADECKÝ,****posílá důstojnému duchovenstvu a milým věřícím
pozdrav a požehnání ve jménu Páně!****Drazí v Kristu!**

Církev svatá v minulých měsících, od vánoc až do velikonoc, nám zpřítomňovala a dala prožívat ve svých svatých obřadech běh pozemského života Pána Ježíše od narození až do Jeho slavného zmrtvýchvstání. Jest to celá řada tajemství naší svaté víry, našeho vykoupení a posvěcení. Bůh Otec dává Svého jednorozeného Syna, aby se vtělil v neposkvrněném lůně Panny Marie pro spásu lidstva. Syn Boží s poslušností přijímá poslání Svého Otce, bere na Sebe lidskou přirozenost, stává se člověkem, zůstáváje Bohem, aby s plnou mocí Boží lidstvu hlásal věčné pravdy slovem i skutkem. zbavil je kletby hříchu a oznámil mu zákon Boží, závazný pod ztrátou věčného života. Rodí se ve stáji betlemské a první úder

Jeho Božského srdce platí ubohému lidstvu. Již v kolébce jsa pronásledován, utíká se do Egypta, odkud se vrací, aby třicet let vedl skrytý život v Nazaretě, poslušen své Božské Matky a svého pěstouna, dělníka. Ale jako slunce, jež vychází z ranních mlh, vystupuje na obzor veřejného života s hloučkem apoštolů a učedníků, prochází vesničky a města palestinská, hlásá evangelium nesčetným zástupům, uzdravuje nemocné, křísí mrtvé, odpouští hříchy a kárá zatvrzelé. Bůh sám potvrzuje Jeho poslání hlasem s nebe: »Tento jest Syn můj milý, v němž jsem si zalíbil, Jeho poslouchajte.« (II. Petr 1. 17.) Vchází do Jerusalema, aby přesvědčil zástupce lidu, že jest zaslíbený Vykupitel, ale marně. Nepřátelé prohlásí Jej za rušitele pořádku, velezrádce a rouhače a vydají jako zločince na smrt kříže. A zatím co myslí, že se ho navždy zbavili, bere Pán Ježíš pokorně na Sebe kříž a obětuje Svá muka a Svou smrt Bohu Otci na usmíření lidstva a jako vítěz nad životem a smrtí vstává oslaven z hrobu. Shromáždí opět kolem Sebe rozptýlené apoštoly, ukládá jim povinnost hlásati jménem Svým evangelium celému světu, dává základy Své nové církvi a sesílá na ně sílu a světlo Ducha svatého, v němž by shromáždili všechny národy světa v jednu rodinu Boží. To jsou tajemství, která jsme si právě připomínali, s církví svatou prožívali a skrze ně se posvěcovali.

A proč, drazí v Kristu, vám je připomínám? Chci Vás upozorniti, že naše vykoupení spočívá na nepřetržité řadě činů a skutků Pána Ježíše, Syna Božího, ano celé nejsvětější Trojice. Příchodem Krista Pána na svět přestaly již sliby

Boha Otce, přestala prorocství, přestala předobrazení a nadešel čas splnění všeho toho Bohem trojjediným skrze činy Pána Ježíše, činy nejhlubšího pokoření, činy lásky a milosrdenství, činy dokonalého vítězství nad ďáblem, činem usmíření Boha s lidstvem, činem seslání Ducha svatého a založením obdivuhodného ústavu spásy, t. j. církve svaté, a konečně největším skutkem lásky ustanovení nejsv. Svátosti Oltářní, v níž denně sestupuje s nebes na naše oltáře, aby se znovu a znovu obětoval a s námi přebýval. Krásně shrnuje sv. Jan evang. všechny tyto činy v jeden skutek věčné lásky Boží ve slovech Pána Ježíše: »Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný.« (Jan 3. 16). Leč nemyslete, že stačí, aby člověk pouze věřil, má-li mít život věčný. Sv. Jan hned připomíná k tomu důrazné vysvětlení Pána Ježíše: »To pak je soud, že světlo přišlo na svět, a lidé milovali více tmu nežli světlo, neboť jejich skutkové byli zlí. Každý zajisté, kdo činí zlé, nenávidí světla a nejde ke světlu, aby nebyli usvědčeni skutkové jeho. Kdo však činí pravdu, jde ke světlu, aby skutkové jeho se zjeví, neboť v Bohu jsou vykonáni.« (Jan 3. 19-21).

Poznáváte, draží v Kristu, jak jsou na omylu, kdož myslí, že stačí v Pána Boha věřití beze skutků dobrých, nebo že víra v Boha se dá dokonce sloučiti se skutky zlými a přestupováním zákona Božího. Jsou i tací, kdož jsou přesvědčeni, že stačí, když jsou katolíky v skrytém, soukromém životě. Své katolické smýšlení skrývají a s ním se tají. O nich platí málo potěšitelný vý-

rok Pána Ježíše: »Kdo by mě však zapřel před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým, jenž je v nebesích« (Mat. 10, 33). Víra pravá, spasitelná, jakou od nás žádá Bůh, žije ve skutečích, bez nich odumírá a nenese ovoce pro život věčný. Odtud ona náboženská lhostejnost mnohých katolíků, odtud onen nezájem o nejvyšší dary, které nám Kristus podává skrze svou církev, odtud nevšímavost o šíření království Božího, odtud záhubná bezstarostnost o život posmrtný! Prosba: »Přijď království tvé« je snad na jejich rtech, ale není ani v srdci, ani ve skutečích jejich.

Abychom čelili tomuto málo potěšujícímu zjevu, který přináší zhoubu jednotlivcům i celé společnosti lidské, jest třeba nám všem přiložiti ruku k dílu. Řekne snad někdo: Jest úkolem kněží, ne nás laiků, nás věřících, aby se starali o obnovení ducha víry a mravnosti mezi lidem. Nikoliv, drazí, dnes chci vám na srdce vložit i a o tom promluvit, že právě vy laici, vy věřící, musíte mít značný podíl na apoštolské práci kněží, a že bez vás a vaší pomoci toto hořčičné semeno sv. evangelia nevzklíčí, nevzroste a nepřinese žádoucího ovoce. A proto vás církev volá ke spolupráci do **Katolické akce**, t. j. do organizace katolických činů a skutků.

Již před nějakou dobou jsem vás vyzval a prosil, abyste se této práce zúčastnili. Děkuji Pánu Bohu, že v četných osadách Katolická akce již zapustila kořeny, započala slibnou práci a nalezla horlivých, ano nadšených pracovníků. Jsou však ještě mnohé farnosti, v nichž je neznámou, leč snad podle jména, a někde se snad pohlíží na Katol. akci jako na nějakou zbytečnou novotu.

Proto chci vám, drazí v Kristu, promluvit o tom I. co jest Katolická akce. II. že Katolická akce je příkazem právě naší doby, III. že je příkazem naší příslušnosti k církvi katolické, IV. jaké jsou přední úkoly Katolické akce, V. jaká jest její organizace a vztah k ostatním katol. spolkům. Nepochybuji, že má pastýřská slova budou povzbuzením pro všechny, pro věřící i pro kněze, a poskytnou jim směrnice v této nadmíru důležité spolupráci.

I. Co jest Katolická akce.

Již jsem se zmínil, že by bylo omylem mysliti, že šíření evangelia a budování království Božího na zemi jest výlučným úkolem těch, které Pán Ježíš poslal, aby kázali evangelium, učili lidi zachovávat Jeho zákon a jim přísluhovali svatými svátostmi, tedy kněží, biskupů a nejvyšší Hlavy církve. Kdyby tomu tak bylo skutečně a kdyby pomoc laických věřících nebyla přistoupila k apoštolátu sv. církve, marně by byli kázali a pracovali již sami apoštolové Páně. Pomoc věřících a prvních křesťanů poskytnutá svatým apoštolům byla tak vydatná, že sám apoštol národů sv. Pavel, ve svém listu k Římanům (hl. 16) pokládá za svou povinnost poděkovati oněm křesťanům, mužům a ženám, kteří mu pomáhali v apoštolátu a dokonce nasadili pro něho i život. Praví: »Poroučím vám sestru naši Fébu... neboť ona přispěla mnohým i mně samému. Pozdravte Prisky a Akvily, mých to spolupracovníků, kteří pro můj život nasadili hrdlo své... Pozdravte Marii, která mnoho pracovala mezi námi... Pozdravte Urbana, spolupracovníka našeho.« A sv. Pavel v té-

to jediné kapitole svého listu jmenuje ještě jiných osob kteří, ač pouze věřící, novoobrácení křesťané, jemu horlivě a neohroženě pomáhali šířiti učení sv. evangelia:

A zdali se nepřihlásilo samému Pánu Ježíši dobrovolně kromě apoštolů a učedníků mnoho jiných zbožných mužů a žen, aby mu pomáhali v Jeho Božském poslání? Právem tak soudíme z evangelia sv. Lukáše (8. 1—3) kde praví, že Pána Ježíše následovali kromě apoštolů a učedníků také zbožné ženy, mezi nimiž byla Marie Magdalena a Jana, manželka správce Herodova která mu přisluhovala ze statků svých. Nebyla-li také neohroženou hlasatelkou božství Pána Ježíše ona Samaritánka, které se dal Pán Ježíš poznati u studně Jakubovy a která nechavši státi konve, běžela do města a vyzvala lidi, aby šli spatřiti člověka, jenž jí všecko řekl, není-li on Kristus? A lidé vyšli a brali se k němu. (Jan 4, 28-30.)

Co činili první věřící za dob Krista Pána a jeho apoštolů, v tom je následovali věřící pozdějších věků až do našich dob. Vzpomeňte těch zástupů sv. mučedníků prvních tří století, kteří za své veřejné vyznání víry a věrnosti k církvi svaté neohroženě prolévali svou krev! Nebyli to jenom kněží, biskupové a papežové, ale byli to převážnou většinou právě věřící, muži, ženy, ano i děti. A když později pak četní bludaři a nepřátelé pravé víry Kristovy se snažili svéstí věřící bludem a pronásledováním, zda-li to nebyli zase věrní katolíci, kteří pohrdnuvše statky pozemskými, se postavili za své duchovní pastýře na obhajobu sv. víry a církve? Čtete dějiny církve svaté i dějiny naší vlasti a nenajdete v ní stránky jež by

nehlásala nadšený apoštolát laiků a jejich zásluhu o zachování a o neporušenost sv. víry celých národů. Jejich nemalou zásluhou jest také, že učení Kristovo, jako kvas přetvořilo lidstvo a jako oheň se přenášelo od národa k národu. A nebyli to jen věřící s malým vzděláním, ale velcí učenci, spisovatelé, umělci, knížata a králové, kteří se postavili do služeb evangelia k jeho obraně a šíření. Nenalézáme v dějinách krásnějšího vzoru laického apoštolátu nad našeho sv. knížete Václava. Příklad jeho vzorného soukromého i veřejného života, jeho zbožnost, jeho horlivost pro sv. víru a čisté mravy v národě, jeho neohroženost v pronásledování svítí nám po tisíci letech jako jasné vůdčí hvězdy. Kdo postavil ony krásné svatyně, chrámy a kostely nejvyšší umělecké ceny, jimiž je celý svět poset? Byli to kněží nebo chudí řeholníci? Nikoliv, byli to v první řadě zbožní věřící, kteří svými dary a nadacemi je zřídili ke slávě Boží a ke spáse duše své a ostatních.

Vidíme tedy, že spolupráce věřících s posláním sv. církve a jejích služebníků byla po celá tisíciletí od časů Pána Ježíše až do našich dob zjevem samozřejmým a že království Boží bylo zbudováno a šířeno jejich pomocí a za jejich spolupráce. A tuto činnost jmenujeme dnes Katolickou akcí. Není tedy Katol. akce něčím novým v církvi: pouze novým jménem je označeno, co v církvi bylo od jejího počátku a co s ní je nerozlučitelně spojeno. Nemá tedy Katol. akce naprosto nic společného s politikou, je nade všemi stranami, poněvadž všechny chce získati pro Krista a přivésti ke štěstí života věčného. Katol. akce není spolkem, poněvadž jejími členy jsou všichni, kdož

pro zásluhy Pána Ježíše se stali křtem svatým údý veliké rodiny. církve svaté. Proto Sv. Otec Pius XI. na otázku, co jest Katol. akce, odpovídá: »Katolická akce jest apoštolát věřících, kteří se pod vedením biskupů dávají do služeb církve svaté a pomáhají plniti její božské poslání.«⁽¹⁾

II. Katolická akce je příkazem naší doby.

V minulých dobách bylo náboženství základem veškerého života, rodinného, společenského i státního. Náboženská výchova mládeže a lidu stála v popředí všech ostatních kulturních snah. Bezbožectví se pokládalo za nebezpečné státu a společnosti. Obce byly řízeny duchem přísně náboženským. V mnohých kostelích můžete ještě dnes viděti krásné starobylé prapory. Byly to posvátné odznaky t. zv. cechů neboli organisovaných spolků dle povolání. V nich se pěstovalo nejen odborné vzdělání, nýbrž také duch náboženský. bázeň Boží, pracovitost a poctivost. Z jejich středu vycházela mládež, která měla smysl pro vážnost života a která zakládala rodinné krby, kde vládl zákon Boží a štěstí manželského života. Vládla věrnost a oddanost k víře, úcta k autoritě církevní i státní, vzájemná láska a šetření práv druhých, přátelský poměr ke knězi a svědomitost v plnění přikázání Božích a církevních. Leč přišel člověk nepřítel a zasel koukole do pšeničného pole Božského Hospodáře, svůdným heslem »Pryč z područí náboženství!« a heslem osvěty, pokroku a svobody. Jaké ovoce přinesla, netřeba vám lí-

⁽¹⁾ List k arcib. primasu belgickému 15. srpna 1938.

čiti. Není ani jinak možno. Věčný Bůh a Zákondárce byl svržen s trůnu a nastolen pohanský bůh pyšného rozumu. Katolická církev, skála Petrova, překázela, bylo tedy nutno ji odstavit a věřící všemi prostředky od církve odvrátiti, lži, násilím, pomluvami a překrucováním historických skutečností. Zaručená veřejná práva se katolíkům nepřiznávala, kostely zabíraly a katolíci prohlášeni za nevlastence nebo dokonce za nepřátele vlasti. Do škol uvedeni za vychovatele pro katolickou mládež zřejmě nepřátelé církve katolické, kteří si nedali ujíti žádné příležitosti, aby katolické dítě nepotupili. Měli návod k tomu ve schválených učebnicích, v nichž vše katolické bylo umlčováno a nepřátelské velebeno. Vyšší ochrana jim zaručovala volnost jednání. Nescetné protesty i biskupů se prostě odkládaly.

Tak zvaná svoboda prolomila však také hráz posvátného, nerozlučného svazku manželského a učinila z manželství téměř smlouvu na výpověď. Co rodin bylo takto rozvráceno, co dítěte připraveno o náležitou výchovu, co statků i časných promrháno! Manželství a rodina bez víry staly se nenesitelným břemenem, proto nutno se ho zbaviti. Důvody k tomu se již najdou, a zákonné předpoklady se utvoří!

Svoboda zašla však tak daleko, že si nečiní ani svědomí z **odpravování nenarozených**. Nač mít děti? Což není každý pánem své osoby? Lidský zákon tu málo zmůže, zachytí sotva tisíce případů těchto zločinů, poněvadž neproniká do tajů manželského života a poněvadž jest nescíslný počet způsobů, kterými je možno zákon obejít a učiniti neúčinným. Pak se nedivme, že národ vymírá.

když se k samému jeho kořenu přikládá sekera!

Jiné ovoce nevěrecké osvěty je spalování mrtvol, které je zároveň útokem na věřící katolíky. Poněvadž však název »spalování« zní nelibě, říkají mu »pohřeb žehem nebo očistným ohněm«. Nic se však při tom neočišťuje, ani nesmrtelná duše, v kterou nevěří, ani tělo, které se spálí celé, tedy ohněm se nečistí. Spalování nelze také nazývat pohřbem, poněvadž pohřeb znamená, jak samo slovo naznačuje, ukládání mrtvol do hrobu, nikoliv do ohně. Tento způsob ničení mrtvol se odsuzuje tedy již svým pokryteckým pojmenováním. Ale odsuzuje jej také církev sv. co nejprísněji a zakazuje katolíkům z mnoha důvodů a činí to pod trestem odepření církevního pohřbu těm, kdož by se sami dali spáliti. (2) Církev svatá zakazuje svým věřícím spalování proto tak přísně, že je to dílo spolků jí nepřátelských, směřujících k podkopání víry a posvátné úcty k tělům zemřelých, která byla za živa chrámem a nástrojem Boha, ano, Jeho majetkem, a zůstávají Jeho majetkem i po smrti. Každý katolík ví, že s jeho mrtvým tělem má býti nakládáno tak, jak nás učil sám Spasitel Svým příkladem, když Své mrtvé tělo dal sejmuti s kříže a uložiti do země. Podle slov Žalmisty: »Chrání Hospodin všechny kosti spravedlivých, ani jediná z nich nebude zlomena« (33, 21) nedovolil Kristus Pán, aby Jeho kosti na kříži byly lámány. Paliči mrtvol však drtí, jak známo, stoupami spálené kosti zesnulých. Ani pohané kulturních národů nesnížili úctu k svým zemřelým tak hluboko: naopak, vynakládali vše-

(2) Can. 1203, 1240.

možnou péči, aby jejich těla byla co nejdéle uchována neporušena a ukládali je do drahocenných rakví, sarkofágů, jejichž umělecké ceně a kráse se ještě dnes obdivujeme.

Vše to, co jsem jen letmo řekl, jest plodem pyšného rozumu lidského, jenž ponechán jsa sobě samému, není ani s to poznati nezměnitelné zákony Boží a předvídati osudové následky jejich přestoupení. O těchto nepřátelích a jejich slepé nenávisti Boha a všeho Božího lze říci slova Žalmisty Páně: »Kují marné plány a umlouvají se na Pána a jeho pomazaného, říkajíce: Roztrhněme jejich roucha a jho jejich odvrhněme.« (Žalm 2, 12.)

Nemyslete však, drazí v Kristu, že se na tom dnes něco změnilo, i když bylo prohlášeno, že duch křesťanský má ovládati náš soukromý a veřejný život. Aby tomu tak bylo skutečně, chybí ještě velmi mnoho. Jsou zde pořád ještě ti, jimž vůle Boží hlásána církví svatou jest solí v očích a kují své plány dále.

Řekněme však: Lze přece pozorovati obrat k lepšímu, lidé plní kostely a vracejí se k Bohu. Ovšem, jest tomu tak, ale chodí do kostela všichni, i ti, na nichž nám zvláště záleží? Jest jejich návrat k Bohu opravdový? Není to snad návrat okamžité nálady vyvolaný pouze zevnějšími okolnostmi? Návštěva kostela není ještě všechno, třeba jsme i za to Pánu Bohu z hloubi duše vděční! Musí následovati skutky, a to zjevné, jak je od nás Bůh žádá.

Zda všem těm zjevům může katolík přihlížeti nečinně nebo lhostejně, jako by se ho netýkaly? Vypukne-li požár v obci, neběží-li kde kdo, aby

pomáhal hasiti a odvrátiti nebezpečnosti od sebe i od jiných? Jak zpozdlé by bylo říkati: K tomu jsou hasiči a ne my! A podobně by bylo velikým omylem myslet, že k odvrácení vši té mravní zátopy a nevěreckého požáru stačí slabé a nepočtené síly kněží, postavených v čelo farních osad. Vzpomeňme jen, jak veliký je nedostatek kněží, že celá řada osad nemá ani vlastního duchovního správce a musí býti obstarávána knězem ze sousední fary. Bolí mě srdce, když slyším nářky a prosby hodných katolíků, dožadujících se kněze, a nemohu vyhověti. Ti, kteří jsou, pracují s nasazením všech sil i svého zdraví, chodí do dalekých škol, vyučují 20, někdy až 30 hodin sv. náboženství a vyřizují do pozdních hodin nočních úmorné práce kancelářské. K tomu přistupuje zaopatřování nemocných a vyčerpávající práce posvátných úkonů kostelních. Jak by tito mohli bez vás, drazí, bez vaší spolupráce se věnovati hlubšímu, pronikavějšímu, do všech vesnic a rodin zasahujícímu apoštolátu?

Bohu buďtež neskonale díky, že přece nezůstali ve své práci úplně osamoceni. Našlo se v minulosti také dosti uvědomělých katolíků, kteří se postavili za své kněze s obdivuhodnou zmužilostí a obětavostí, aby hájili svatá práva církve, sv. víru, rodinu a křesťanskou výchovu katolické mládeže a činili tak ne bez úspěchu. Dnes však za změněných poměrů přichází tato povinnost na široké vrstvy katolíků dobře organisovaných v Katolické akci v jednotlivých farnostech a obcích k odvrácení katastrofy, která hrozí z nevěry a nemravnosti k obrodě duchem Kristovým.

III. Katolická akce je příkazem církve svaté.

Povinnost pracovati v Katol. akci vyplývá však také z naší příslušnosti ke katol. církvi, jejímiž členy se stali **křtem svatým**.

Členové kterékoliv společnosti nemají pouze výhody ze své příslušnosti k ní, nýbrž také povinnosti k jejímu blahu pracovati a pro ni přinášeti třeba i oběti. Kdo by tak nečinil, přestává býti jejím členem a sám se z ní vylučuje.

Na křtu svatém jsme přijali také členství, ve veliké a Boží rodině, církvi svaté, jí slíbili věrnost a odřekli se zlého ducha, všech jeho skutků a vši jeho pýchy. Za to přijal nás Bůh za své děti a za dědice své slávy věčné. A Kristus zase nás přijal za Své bratry a sestry a dal nám za matku svou církev, aby nás vychovávala, vedla a posvěcovala. Nuže, k této rodině Boží, od níž jsme přijali tolik dobrodiní, neměli bychom povinnost pro ni pracovati a pro ni i přinášeti malé oběti? Co bychom řekli o synu nebo dceři, kteří se dají od rodičů živiti a vychovávat, ale pro ně by ani nehnuli rukou a nechali by je v bídě a útisku? Oč větší, daleko větší jest náš závazek k duchovní rodině, církvi svaté, k níž přináležíme z tolika příčin!

My katolíci však jsme ještě více než členy církve, jsme také **údy duchovního těla, jehož hlavou je sám Kristus**.

Učí tak sv. Pavel ve svém listu ke Korintským (I. 12,12-17) v krásném srovnání s tělem lidským slovy: »Jako tělo jest jedno a přece mnoho údů má, tak i Kristus. Neboť v jednom Duchu všichni jsme byli pokřtěni v jedno tělo ... a všichni jed-

ním Duchem napojení ... A trpí-li úd jeden, trpí spolu s ním všechny údy, a oslavuje-li se jeden úd, radují se spolu s ním všichni údové. Vy však jste tělem Kristovým a jeho údy.« A sv. Pavel pokračuje: »Jako tělo lidské má různé údy a všechny pracují pro blaho celého těla, třebas různým způsobem, tak máme i my pracovati, každý podle údělu Božího a svých schopností pro celé duchovní tělo, jehož hlavou jest Kristus. Tato součinnost údů s celým duchovním tělem Kristovým což jest jiného, nežli práce v Katol. akci, v níž katolík, každý dle svých sil a schopností, pracuje pro zájmy Krista Pána, jenž žije ve své církvi. Vznešenost našeho včlenění do církve a do ducha Kristova velebí sv. Petr ve svém listu (I. 2, 9) takto: »Vy jste rodem vyvoleným, královským kněžstvem, národem svatým, lidem vlastnickým, abyste zvěštovali slávu toho, jenž z temnosti vás povolal ku podivnému světlu svému.«

Avšak většina z nás stala se účastnými další veliké milosti přijetím svátosti sv. břimování, v níž Duch Svatý nás sedmerým darem uschopnil státi se vojíny Jeho církve, abychom zmužile a neohroženě hájili zájmy Boží a zájmy své duchovní rodiny. Nepřátelé sv. víry jsou smělí, vytrvalí, silní, podnikaví a úskoční, proto nás Duch Svatý omilostnil svými dary, abychom touž, ano ještě větší silou, trpělivostí a odhodlaností podnikali boj se zlem a jeho šířiteli.

Proto nikdo neříkej: Nejsem dosti schopným pracovati v Katol. akci. Duch Svatý nepotřebuje k provedení svých plánů učených ani silných, ale užívá za svůj nástroj velmi často slabých a dle lidského úsudku neschopných, aby v církvi vy-

konali veliká, obdivuhodná díla. To potvrzuje sv. Pavel, řka: »Co pošetilé jest ve světě, to vyvolil si Bůh, aby zahanbil silné.« (I. Korint. 1, 27). — A sám Duch Svatý hlásá skrze Žalmistu: »Ze rtů nemluvnat a kojenců vyvozuješ mocnou chválu na vzdory svým nepřátelům, bys umlčel odpůrce a protivníky.« (Z. 8. 3.)

Jest samozřejmo, že vzhledem k nejvyšší časové nutnosti a k závazkům, které vyplývají z naší příslušnosti k církvi svaté, neopomenuli ani Sv. Otcové, zvláště doby poslední, žádné příležitosti, aby důtklivě nepřipomněli věřícím povinnost organisovati se v Katolické akci. Již slavný papež Lev XIII. v jednom ze svých okružních listů praví: »K povinnostem, které máme k Bohu a k církvi svaté, patří také, aby každý dle své možnosti se přičiňoval šíření křesťanskou víru a čeliti bludům.« ⁽³⁾ Pius XI., o němž bychom mohli říci, že je papežem Katol. akce, v listu k biskupům argentinským píše: »Všichni jsou vázáni pracovati pro království Boží, poněvadž všichni mají štěstí býti jeho poddanými. Jako údové jedné rodiny mají něčím přispěti k jejímu dobru. Nic nedělati, bylo by hříchem opomenutí, podle okolností i těžkým. Všichni musí pracovati, pro všechny je místo i příležitost ku práci.« ⁽⁴⁾ Práce v Katolické akci není tedy výsadou jen některých katolíků, ale úkolem všech a patří k souboru křesťanského života každého jednotlivého katolíka. Proto praví též Sv. Otec: »Katol. akci jest posuzovati jed-

⁽³⁾ Sapientiae christianae 10. ledna 1890.

⁽⁴⁾ 4. února 1891.

nak jako nutný doplněk duchovní správy, jednak jako křesťanskou povinnost věřících.«⁽⁵⁾

Kristus Pán praví: »Darmo jste obdrželi, darmo dejte.« (Mat. 10, 8.) Jestliže se nám dostalo od církve svaté, nositelky pravé víry Kristovy, bez našich zásluh tolik milostí pro čas i pro věčnost, zda můžeme uzavíratí srdce své k těm, jimž se těchto darů nedostalo? Zda můžeme býti hluchými k slovům Páně: »Oheň na zem pustit jsem přišel, a co chci jiného, než aby se vznítil?« (Luk. 12, 49.) Kdo by se nestaral o bratra svého, zdaliž by nebyl podoben Kainu, který Bohu odpověděl: »Jsem snad strážcem bratra svého?« (Gen. 4, 9.) Proto veliký učitel církevní sv. Tomáš Aquinský připomíná: »Každý má povinnost jiné učiniti účastnými své víry, buď poučením nebo utvrzením nebo potlačením nevěreckých útoků.«⁽⁶⁾

IV. Jaké zvláštní úkoly má Katolická akce?

Sv. Otec Pius XI. praví, že Katol. akce je apoštolát a boj na všech frontách.⁽⁷⁾ Každý jiný katolický spolek pěstuje jenom určité úseky katol. života a vzdělává své členy jedním směrem. Ne tak Katol. akce, která má pole daleko širší, zasahuje do všech oborů duchovní správy a jest její oporou a pomocnicí. Nemohu proto zde mluvit o všech jejích úkolech, chci však se dotknouti aspoň hlavních. Jsou to:

(5) List ke kard. stát. sekretáři, 24. ledna 1927.

(6) Summa theol. II, III, Qu. III a. 2.

(7) Encykl. Ubi arcano, 23. prosince 1922.

1. Šíření a uplatnění křesťanských zásad.

Již jsem se zmínil, že zásady, které dnes ovládají většinu lidstva, nejsou křesťanské, ano, jsou vysloveně protikřesťanské. Z těchto zásad, podporovaných rozumářskou filosofií, se zrodil liberalismus, volnomyšlenkářství, hmotářství a sobectví, které vychovaly nadčlověka v jeho plné pýše a bezohlednosti, jdoucí až do surovosti, třeba se při tom mluvilo o humanitě. Není ani jinak možno, neboť bylo to právě křesťanství, které svými zjevenými pravdami překonalo pohanské nazírání na život lidský a vstúpilo do duše nejušlechtilejší ctnosti. Lidé t. zv. moderních zásad nejsou si již ani vědomi, že se vrátili k starému pohanství, nebo že jsou mu velmi blízcí. Příčinou toho jest náboženská nevědomost, která za našich dnů je přímo úžasná. Co člověk nezná, po tom také netouží. Úkolem tedy nejvyšším Katol. akce jest, aby především její členové poznali důkladně učení sv. víry a její zásady, přilnuli k nim rozumem i srdcem a přičiňovali se, aby i jiní je poznali. Co bylo příčinou, že apoštolé, první křesťané a pozdější katolíci byli neohroženými vyznavači a šířiteli sv. víry, nežli jejich skálopevné přesvědčení?

Když apoštolé kázali přes zákaz v Jerusalemě Krista ukřižovaného a zmrtvých vstalého, byli předvedeni před veleradu a kněz jim pravil: »Přísně jsme vám zakázali, abyste učili na základě jména toho, a hle, naplnili jste Jerusalelem učením svým a chcete uvést na nás krev toho člověka.« Petr však a apoštolé odpovídajíce, řekli: Poslouchati sluší více Boha než lidí. Bůh otců našich vzkřísil Ježíše, kterého vy jste usmrtili, pověsiv-

še ho na dřevě. Jej povýšil Bůh pravicí svou za knížete a vykupitele, aby dal pokání a odpuštění lidu svému. A my jsme svědky těch věcí i Duch Svatý, kterého Bůh dal těm, kteří ho poslouchají. (Skut. ap. 5, 28-32.)

Tedy poznání a hluboké přesvědčení o sv. pravdách s milostí Ducha Svatého jest základem apoštolátu Katol. akce.

2. Úkol tento musí však katolík organisovaný v Katol. akci plniti především ve svém nejbližším okolí, t. j. **v rodině.**

Jaký význam má rodina pro společnost a pro stát, netřeba zdůrazňovati. Jaká je rodina, takový je stát, taková je společnost, poněvadž jest jejich, abych tak řekl, životní buňkou. Krásně to vyjádřil Sv. Otec Lev XIII. slovy: »Rodina je kolébkou občanské společnosti a osud států se většinou připravuje u rodinného krbu.«⁽⁸⁾

Musí tedy nejprve rodina býti pokřesťaněna, a to ve své hlavě, otci a matce. Rodina se musí vrátiti ke svému vzoru rodiny nazaretské, od jejíhož chudičkého, ale bohumilého krbu vzešlo Světlo světa. Vy, otcové a matky, proměňte proto svůj rodinný krb ve svatyni, v níž vládne bázeň Boží, v níž se ozývá chvála jména Božího, kvete vzájemná láska manželská a důvěra v Boha i ve chvílích nejtěžších! Proměňte své příbytky ve školu, ve které vaše děti slyší s úctou vyslovovati jméno Boží a z příkladu vašeho se učí modliti a kletati před obrazem Ukřižovaného! Kolik rodičů svým, musím říci, pohoršlivým příkladem zkazí dítě navždy! Tu neplatí výmluva: Nemáme času,

(8) Encyklika Sapiientiae christianae, 10. ledna 1900.

abychom se zabývali s dětmi, k tomu je ve škole velebný pán. Osudný to rozpor v duši dítěte, když ve škole z úst svého katechety slyší tak, a doma slyší a vidí jinak! Dítě právě doma musí poznávat úctu svých rodičů k sv. náboženství, k církvi, ke kněžím a ke všemu, co je svatého. Rodiče musí být praktickými učiteli svých dětí v zachovávaní příkázání Božích a církevních, povinné návštěvy bohoslužeb, přijímání svatých svátostí, zdržování se těžkých prací o nedělích a příkazaných svátcích. Katoličtí rodičové bdí nad svými dětmi jako nad zřítelnicí oka svého, aby pleva zla nevnikla do duše jejich a nenakazila jejich nevinné mládí. Budou proto starostlivě sledovati, co jejich dívky čtou a s kým se stýkají. Budou tlumiti vším úsilím počátky marnivosti, rozmařilosti a neslušného nebo dokonce nemravného způsobu obleku. Budou je posílati do **katolických besídek**, kde jsou založeny, kde pak ještě nejsou, budou pečovati, aby byly zřízeny.

Základem rodinného štěstí jest ovšem **manželství** samo, a to nerozlučné, církví posvěcené, čisté a uzavřené s pravými úmysly, jak to žádá Bůh, původce tohoto zařízení. Jenom z takového manželství prýští požehnání, síla, útěcha a schopnost k těžkým úkolům rodiny.

Jak veliké pole působnosti skytá tedy rodina apoštolátu katolíka, organisovaného v Katol. akci, především v jeho vlastní rodině, ale také v rodinách jiných, s nimiž je ve styku! Snad má příležitost daleko větší než kněz usmířiti rozvaděná manželství, přiměti k církevnímu sňatku v neplatném manželství žijící, nalézt vhodný okamžik, aby rodičům, méně dbalým náboženské výchovy

dítěk, připomenul laskavým a přesvědčivým způsobem jejich povinnost. Má snad možnost daleko větší než kněz, upozorniti rodiče na mravní nebezpečnosti, jež hrozí jejich dítkám. Láska katolíka k Bohu a bližnímu je tak veliká, že nikdy neřekne a nesmí říci: Co je mně do jiných.

Řekne však někdo: To mohu učiniti také, aniž jsem v Katol. akci. Zcela správně, ale zapomíná, že Katol. akce je právě školou pro tento apoštolát a že Kristus Pán řekl: »Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.« (Mat. 18, 20.)

3. Jiný veliký úkol Katol. akce se týká školního vyučování. Církev se honosí božským posláním kultury křesťanské. Ona byla první vychovatelkou a zůstala jí až dosud z příkazu Pána Ježíše: »Jdouce učte všechny národy ... zachovávati všechno, co jsem přikázal vám.« (Mat. 28, 19-30.) Nemůže se tedy zříci práva a povinnosti ani na veřejnou výchovu mládeže. Jejím Božským příkazem jest nad ní bdíti a čeliti všem snahám, které by podkopávaly víru dítěte ve škole. Nemůže také býti většího zločinu, než bráti víru v Boha bezbrannému dítěti. Proto církev a katoličtí rodičové musí usilovati, je-li toho třeba, aby katolický učitel učil katolické dítě. Tak je tomu v mnoha jiných zemích a tento úkol Katolické akce potvrzuje Sv. Otec Pius XI. slovy: »Odtud jsou drahými našemu srdci ona sdružení, která si vzala za úkol pracovati na křesťanské výchově.« ⁽⁹⁾ Takové spolky jsme měli ve sdružení katol. rodičů,

(9) Encyklika De educatione christiana, Divini illius Magistri, 31. prosince 1929.

poněvadž však přestalo působiti, nastupuje na jejich místo Katol. akce. Jejím svatým úkolem jest potlačití všemi zákonnými prostředky každý útok na víru dítěte.

Katolická akce jest také úkolem, který snažně doporučuji, aby brala živou účast na pořádání t. zv. školské neděle, která se má pořádati v každé farnosti na začátku a na konci školn. roku v kostele i mimo kostel, a jak jsem se již zmínil, pečovati o dětské besídky, akademie a hry, jakož i o rozšiřování dětských časopisů, čímž přecházím k dalšímu apoštolátu Katol. akce.

4. Nad jiné důležitým jest apoštolát katolického tisku. Není třeba, abych vám líčil pohromy, jaké působí špatný tisk, k němuž čítám nemravné obrazy a jiná toho druhu díla, třebas se nazývala uměleckými, dále biografy, divadla a přednášky. Jak hluboce jest litovati, že svoboda tisku jde tak daleko, že nešetří ani mravnosti, ani citů náboženských, dávajíc je nezřídka na pospas posměchu nevěrců. Rafinovaným způsobem se zneužívá slabých charakterů a nízkých pudů, aby se původcové a šířitelé těchto děl obohatili ohromnými finančními zisky. Co jest jim do ubohých obětí, do rozvrácených rodin, do rozeštvaných mas lidu!

Katolické akci a jejím členům přináleží proto dvojí úkol: předně, všemi prostředky pracovati a o to usilovati, aby špatný tisk a všechny jiné podniky podkopávající mravnost nenašly vstupu do našich rodin a nepřišly do rukou jednotlivců a za druhé, šířiti dobrý katol. tisk, dávati bezvadná divadla, biografy a pořádati poučné katol. přednášky, a to nejen ve městech, nýbrž i v nejmenších vesnicích. Členové Katol. akce budou ostra-

žitě bdíti, aby tento jed neotrávil ani jednu duši, a upozorní ihned katolíky na jeho nebezpečnoství a případně i svého duchovního správce, který nemůže věděti o všem, co se děje v rozsáhlé jeho farnosti. A zvláště v pochybnosti jest se na něho obrátiti. Dobrý tisk a jiné katol. kulturní podniky jsou nejlepším a nejúčinnějším prostředkem proti vlivu špatného tisku. Sv. Otec Lev XIII. ve svém okružním listu praví o tisku toto: »Je nutno proti tisku postaviti tisk, aby týmž prostředkem, který otravuje, byl zjednán protijed. — Jest proto žádoucí, aby každý kraj měl svůj katolický časopis, možno-li denní.«⁽¹⁰⁾ A týž veliký papež řekl jednomu knězi: »Pište články do novin, ponesou více ovoce, nežli kázání, poněvadž kam nedosáhne kázání, tam dosáhne tisk.« Jak jsem se již dříve zmínil, jest katolický tisk také nejmnějším prostředkem proti dnešní náboženské nevědomosti, jež je jednou z příčin náboženské lhodostejnosti a úpadku duchovního života věřících.

Nikdo si nemůže stěžovati, že bychom neměli dostatek katol. tisku, a to pro všechny vrstvy katolíků. Máme laciný tisk lidový, ale též tisk pro katolíky s vyšším vzděláním, nechybí nám tisk vědecký pro filosofii, sociologii, dějepis, právo, pro výchovu, pro duchovní život, pro určitá povolání, pro určitý věk, pro dospělé a pro mládež, máme tisk pro muže a ženy, i pro rodiče. Máme také tisk zábavný i poučný. tisk, jenž zaujímá stanovisko ve všech otázkách náboženských a konečně tisk obranný proti lžím a útokům nepřátelským.

(10) Etsi nos 15. února 1882.

Čeho nám tedy třeba? Nic jiného, nežli abychom tento tisk znali, o něm věděli, jej četli a rozšiřovali. Není-li ti, drahý katolíku, líto vydati peníz na ten tvůj denní chléb, mohl bys litovati mnohem menší oběti, abys nasýtil lačnou a hynoucí duši svou a svého bratra nebo sestry? Nechopil by ses zbraně, abys odrazil napřaženou ruku vraha své duše? Slyš, co praví sv. Petr: »Strážliví buďte a bděte, neboť protivník váš ďábel obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil. Jemu odpírejte silni ve víře.« (1. Petr 5, 8-9.)

5. Šíření dobrého tisku je skutkem milosrdenství duchovního. Ale Pán Ježíš prikazuje nám slovy a Svým svatým příkladem, abychom konali také skutky milosrdenství tělesného, čili jak říkáme, charitu.

Apoštolát církve svaté nelze si představit bez charity. Prohlášení Pána Ježíše, že naším bližním je každý člověk i nepřítel, že Jemu samému jsme učinili, co jsme učinili jednomu z nejmenších, a příkaz Jeho »Milovati budeš bližního jako sebe samého«, prolomily tisícileté přehrady, jež dělily lidstvo, a spojily je v jednu rodinu, vzývající Boha Tvůrce: »Otče náš, jenž jsi na nebesích«, a položily základ k pravé křesťanské charitě.

Církev svatá byla vždy ochránkyní chudých, opuštěných, nemocných, sirotků a utiskovaných. Na jejím mateřském srdci našli všichni soucit posvěcený láskou Kristovou. Připomínám nesčetné ústavy katol. charity, nemocnice, sirotčince, chorobince, ústavy pro nezhojitelné nemoci, útulky pro opuštěné osoby. Ve všech působí většinou řeholnice, které hrdinsky celý svůj život zasvětily bez zisku a výdělku těmto ubohým. Ale tito ubozí

nejsou jen v ústavech. Máte je kolem sebe v každé farnosti. Ve své bídě a opuštěnosti dožadují se vašeho milosrdenství. I zde možno říci: Žeň mnohá, ale dělníků málo. Jest dosti těch, k jichž srdci ani nedoléhá hlas jejich bídy, poněvadž mnohdy o nich nevědí. A proto je tu Katol. akce se svými členy, aby zprostředkovala pomoc těmto potřebným buď přímo, anebo obstaráním místa v některém z řečených ústavů. Založili jsme v diecési dobře organisovanou akci charitativní, která má v četných farnostech odbočky. Je žádoucí, aby byly všude a aby Katol. akce o to pečovala, neboť v nich má nejlepší nástroj své charitativní činnosti. Katol. akce neopomene také podporovati nyní zřízenou státní »Národní pomoc«, založenou na širokém základě nestranné občanské dobročinnosti, která s katolickou charitou spolupracuje.

Jde-li o těžce nemocné, bude Katol. akce pečovati, aby s hmotnou pomocí přispěla také jejich potřebám duchovním a starala se o jejich včasné zaopatření oznámením duchovnímu správci. Tito ubozí umírají mnohdy jen proto bez zaopatření, že je nikdo knězi neoznámil.

Charita v rukách Katolické akce jest tedy nástrojem milosrdné lásky samého Pána Ježíše.

6. Dalším úkolem Katol. akce jest péče o chrámy Páně, jich výzdobu, o důstojné konání bohoslužeb a zvláště o mimořádné osadní pobožnosti a církevní slavnosti, jako na př. misie nebo duchovní cvičení, a konečně o předepsané církevní sbírky.

Jak málo by docílil duchovní správce, kdyby mu nepomáhali věřící! S radostí však mohu říci, že v četných farních osadách jsem shledal velikou

obětavost, ať šlo o opravu chrámu nebo jeho výzdobu nebo čistotu, ať běželo o povznesení bohoslužeb výpravou oltářů neb důstojným zpěvem, nebo o pomoc při pořádání sv. misí nebo sbírek chrámových. Úkolem Katol. akce a jejích členů jest práci si rozdělit a usměrnit, vzbudit zájem, vyhledat a získat dobrodince a mnohé mdlé a nerozhodné katolíky vyburcovat z jejich nečinnosti. Nezapomínejte také na **misie mezi pohany**, abyste i jim zprostředkovali milost poznání svaté víry. Sta milionů jich úpí pod otroctvím modloslužby a nevěry a církev sv. i o ně se starat musí z příkazu Páně a dožaduje se aspoň těch drobečků, které padají se stolů našich. Jistě jim je neodepřeme, když nás o ně prosí na Velký pátek a na Bílou sobotu a o misijní neděli v měsíci říjnu.

Nepochybuji také, že budete stále pamatovat na **mé chudé studenty** o suchých dnech postních, kteří touží se stát kněžími, a za ně se modlit, jakož i za **mé bohoslovce**, pro něž se koná stálá sbírka o první neděli každého měsíce. Všichni skoro bez výjimky vyšli z chudých chaloupek a jen s vaší pomocí jsou s to dosáhnouti milosti kněžského stavu. Kéž Pán Bůh vám hojně odmění každý haléř, který jste věnovali pro oba tyto účely! Prosím vás a Katol. akci o tento skutek lásky i nadále, neboť jen tak mě pomůžete čelit velkému nedostatku kněží, který mnozí z vás sami nejvíce pociťujete.

Poněvadž nikdo nemůže rozdávat z toho, čeho nemá, jest potřebí, aby členové Katol. akce pečovali o svou vlastní dokonalost na předním místě a tak se uschopnili pro svůj veliký apoštolát. K tomu jsou **svatá duchovní cvičení**, při nichž

účastníci v posvátném ústraní pod vedením duchovního vůdce hlouběji vnikají do pravd svaté víry a do krás nadpřirozeného života. Tam načerpají lásku a oheň pro svůj apoštolát království Božího. I tu nemohu zatajiti svou radost, že tak mnozí již je vykonali, a to právě z řad mládeže a že znova a znova se k nim vracují a přivádějí jiné. Skládám v ně útěchyplnou naději, že obnoví novou generaci duchem Kristovým.

V. O vnitřní organisaci Katol. akce a jejím vzta- hu k ostatním katolickým spolkům.

Odpovím nejprve na otázku, jaký je vztah Katol. akce k ostatním katol. spolkům. Jak jsem již dříve řekl, má katol. spolek svůj zvláštní cíl, za kterým vede své členstvo. Tyto spolky jsou církevně schváleny a doporučeny, proto nemohou býti ve své činnosti nikterak zkráceny nebo omezo-
vany. Katolické akci nijak nepřekážejí, naopak Katolická akce je musí vítati a pokládá je za své spolupracovníky a vykonavatele i mnohých svých úkolů. Bez těchto spolků by někde ani ne-
bylo možno založiti Katol. akci. Očekávám, že právě z jejich středu bude Katol. akce vybudo-
vána. Katol. spolky mají povinnost se včleniti do Katol. akce, takže žádný z nich nemůže státi mi-
mo ni. Jsou vázány vysílati svého zástupce do farních výborů Katol. akce, přijímati její usne-
sení a pracovati v rámci svých stanov o jejich provedení. Pokyny Katol. akce jako pomocnice duchovní správy, jsou směrodatnými po všechny Katol. spolky v místě. Naprostá součinnost, shoda a svornost je nutna i z toho důvodu, aby ve

větších podnikcích se všichni katolíci soustředili, síly netřístili, případně si práci rozdělili. Bratrská láska a ukázněnost musí všechny spojovati. Svorností byla již často z nepatrných začátků vybudována veliká díla, kdežto neblahou svorností se rozpadla nebo uboze živořila.

Katolická akce, jak jsem již naznačil, není spolkem. Jestliže však jsme u nás ji dali do rámce spolku, t. j. Katolických národních jednot, stalo se tak pouze z důvodů praktických, aby byla účastnou výhod jiných spolků schválených. A volili jsme právě Katol. národní jednoty, poněvadž na mnohých místech naší diecése byly již založeny a mají též program jako Katol. akce a chtěli jsme zdůrazniti, že v Katol. akci budeme pracovati nejen pro věc Boží, nýbrž i pro náš národ.

Pokud se týká vnitřní organisace Katol. akce, chci se zmíniti jenom o hlavních bodech jejích stanov.

Členem může se státi každý praktický katolík, který je ochoten řídit se zásadami Katol. akce a není třeba, aby přináležel k nějakému jinému katol. spolku. V každé farnosti členové tvoří farní jednotu, podřízenou diecésnímu výboru. Poněvadž však zájmy členů různého povolání a stavu, jakož i dělba práce vyžadují rozčlenění, má Katol. akce odbory, a to podle stavu: pro muže, pro ženy, pro jinochy a pro dívky; podle práce odbory: charitativní, tiskový, kulturní, sociální, školský a odbor pro dětské besídky. k nimž mohou přistoupiti ještě jiné odbory pracovní; a mohou přistoupiti ještě jiné odbory pracovní; a podle povolání: zemědělský, dělnický, odbor pro inteligenci, pro studující a konečně odbor tělo-

výchovný. Kde jiné katolické spolky již jsou, mohou dle povahy svých stanov zastupovati dotyčný odbor v Katol. akci, jako na př. Sdružení katol. mládeže bude zastupovati odbor pro jinochy a dívky, Svaz katol. mužů a žen budou zastupovati tento odbor, rovněž tak katoličtí zemědělci, křesťanští dělníci a Jednoty Orla atd. Všechny jednotlivé odbory si volí referenta do farního výboru, aby podával zprávy o činnosti svých odborů, případně dával podněty a návrhy k nové práci. V přifařených osadách, kde není možno ještě Katol. akci založiti, je nutno získati aspoň důvěrníka, jehož úkol je velmi důležitý, poněvadž připravuje půdu pro členstvo Katol. akce.

Předsedou výboru farního je laik, ne kněz. Kněz, obyčejně duchovní správce, je ředitelem místní Katol. akce i výboru, tedy nikoliv pouhým duchovním rádcem. On dává duchovní směrnice a jest tlumočnickem zásad církevních ve všech odborech, poněvadž Katol. akce, jako pomocnice duchovní správy se opírá o autoritu církve, tedy o své duchovní ředitele a o diecéšního biskupa. Kdyby tedy duchovní ředitel uznal, že ten neb onen podnik není na prospěch církve nebo duchovní správy, muselo by se členstvo dotyčného odboru bezpodmínečně podrobiti. Toť povšechný nástin organisace Katolické akce.

Závěr.

Draží diecesáni! Promluvil jsem vám o Katol. akci, co jest, jaký má význam zvláště pro naši dobu, a jak naše příslušnost k církvi sv. nás zavazuje v ní pracovati o veledůležitých úkolech ku

blahu našemu. Doložil jsem svá slova také výroky slavných papežů a jejich příkazy. Vzpomeňte ještě slov Sv. Otce Pia XI., jenž klade na Katol. akci takový důraz, že ji nazývá zřítelnicí oka svého. A slavně panující nynější Sv. Otec Pius XII., když po své volbě poprvé udělil sv. požehnání celému světu, řekl, že do svého srdce uzavírá zvláště členstvo Katolické akce. Spatřuje v ní jediný účinný prostředek obrození lidstva duchem křesťanským a zároveň řešení dnes tolik palčivé otázky sociální. »Napomínáme proto«, praví Sv. Otec Pius XI. ve svém světoznámém okružním listě o sociální otázce, »všechny v Pánu, aby nešetřili námah a nedali se odstrašiti obtížemi, ale rostli v síle a horlivosti... Čeliti obtížím a podnikati boj jest vlastností křesťanskou a ctností vojáků Kristových dle slov sv. Pavla: Snášej a pracuj jako dobrý bojovník Kristův.« (II Timot. 2. 3). ⁽¹¹⁾

Drazí! Nepochybují o vaší dobré vůli a snaze. Byl jsem očitým svědkem již tolika důkazů vaší živé víry a obětí pro ni přinesených i vaší lásky a oddanosti k církvi svaté. Šli jste vždy ochotně za hlasem svého vrchního pastýře. Děkuji vám a Pánu Bohu za to, a očekávám, že i tentokráte nevyzní slova má naprázdno. Obráťte oči své k nedostižnému vzoru laika-apoštola sv. Václava, pod jehož mocnou ochranu jsem postavil dílo Katol. akce. Budiž nám nejen vzorem, nýbrž i přimlvcem v nebesích, aby dílo, které bylo jeho dílem, zapustilo hluboké kořeny v jeho dědictví.

(11) Encyklika Quadragesimo anno, 15. května 1931.

V Katol. akci pracujeme pro Boha všemohoucího,
† Otce i † Syna i † Ducha svatého sestoupí na vás
a zůstane povždy s vámi! Amen. ,

Dáno v Hradci Králové na svátek Sedmi-
bolestné P. Marie, dne 15. března 1940.

† Mořic,
biskup.

Matka Boží hovoří k lidstvu a českému národu.

Napsala M. Sadovská.

(Dokončení.)

Ve věcech zjevení a událostí mimořádných obsažených v této knížce podrobuje se autorka bezvýhradně platným rozhodnutím sv. církve."

lestně plakala i nad tím, že mnozí lidé nezachovávají postů, že v »postě chodí do masných krámů jako psi«. Církev svatá v poslední době velice zmírnila příkazy o postu — a přece mnozí ani pro tak malý sebezápor nemají smyslu, aby si odřekli v pátek, to jest v den, kdy Spasitel za nás umřel na kříži, masitých pokrmů. Pro půst újmy není teprve pochopení; moderní člověk nechce uznati, že je nutno odepřít si věc dovolenou, že je třeba cvičiti se v sebeumrtvování — snášením hladu nebo žízně z lásky k Pánu Bohu. Ó, jak je žádoucí, aby bytosti, Matce Boží zasvěcené, z lásky k jejím bolestem, ze soucitu s Ní, jež hojně slzy prolévala právě nad hříchy, porušováním postů páchané, postily se více a častěji, než Církev svatá prikazuje, aby dobrovolnými posty podávaly Nejvyššímu náhradu za ty, kdo postů nezachovávají! Třeba je také odčiňovati hříchy — netečnosti vůči modlitbě. Matka Boží na La Salettě velmi výrazně se ptala dítek, zda konají dobře své modlitby a pravila: »Ach, milé dítky, třeba je dobře modlitby konati večer i ráno. Když nebudete moci nic lepšího učiniti, říkejte Otče náš a Zdrávas Maria; a když budete míti pokdy a když budete moci něco lepšího učiniti, říkejte více.« Modlitba je tedy pro každého povinností, jež pod hříchem zavazuje a kdo zanedbá modlitbu ráno nebo večer, zarmu-

cuje nekonečně dobrotivého Spasitele, »zatěžuje jeho rámě«. Mnozí považují všechny ty hříchy. Neposkvrněnou na La Salettě uváděné, za maličkost. Před Pánem Bohem však žádný hřích není maličkostí. Kdo se ponoří do ran Krista Pána, které mu hříchy naše způsobily, kdo své zraky stopí v usazených očích nebeské Královny, ten musí volati s Melanií: »Moje dobrá Matičko, neplač! Chci Tě milovati za všechny lidi země.« (str. 29., ve »Zjevení.«) Ano, tak volejme denně: »Chci Tě milovati, Matičko a z lásky k Tobě odstraňovati hříchy — ze srdce svého i ze srdcí všech lidí, na něž mám vliv. Povedu boj proti hříchu a to proti každému, i proti tak zvanému lehkému. Raději vše časné ztratím, než vědomě a dobrovolně bych k jedinému hříchu přivolila. Raději chci umřítí, než hřešiti.«

Naše Paní Smírkyně.

Na La Salettě vystupuje Neposkvrněná v úloze Prostřednice mezi rozhněvaným Bohem a hříšníky: ujišťuje nás, že podává smír za naše viny. Pasáčkům slavnostně prohlásila: »Co se pro vás lidi natrpím! Chci-li, aby můj Syn vás neopouštěl, jest mi prositi Ho bez ustání.« (Strana 6. ve »Zjevení.«) — Ano, neustále za nás prosí Maria a tím mírní hněv Spravedlivého. Dávno by musil býti hříšný svět sežehnut ohněm, tak jako byla zničena Sodoma a Gomorha, kdyby nejčistší Panna zaň neprosila. Matka Boží je Matkou všeho lidstva, je naší spoluvykupitelkou. Jí, jakožto Matce, je všechno lidstvo svěřeno. V nebesích dle slov sv. Bonaventury »Detinet Filium, ne

peccatores percutiati (zadržuje Syna, aby neshladil hříšníky). Její přímlyvy rozhodují o naší budoucnosti — její ruce zavírají brány pekla, chystajícího se pohltnout nás a otvírají nám brány nebe. Ó, vložme své sepjaté ruce do nejčistších dlaní Neposkvrněné a pomozme jí v úkolu Smírkyně! Budme jejími spolupracovníky na díle šíření království Božího! Co všechno dokážeme, budeme-li s Ní sjednoceni, budeme-li svými modlitbami a oběťmi spolu s ní zadržovati rámě Božího Syna, aby nedopadlo na hříšníky!

Jak velikou moc budou mít naše modlitby, odvoláme-li se při nich na nejmocnější Prostředkyni a Smírkyni lidstva, spojíme-li se s jejími zásluhami a utrpením, jež snášela tak brdinsky jako Matka sedmibolestná, spojíme-li se s jejími slzami a prosbami, jejichž vůně okouzlovala samo nebe, když žila nejčistší Panna ještě na světě! Ó, jaký vliv na osudy jednotlivců i národů mají modlitby k Rodičce Nejsvětějšího Vykupitele!

Považme, že o konversi tak mnohých zatvrzelých nevěrců a nepřátel Církve, o duchovním přerodu a obnově náboženského života ve Francii nerozhodli ani politikové ani generálové, nerozhodli o nich ti, kdo měli v rukou moc a vládu, kdo třímali otěže bursovních spekulací a disponovali obrovským kapitálem, ale o těch veledůležitých procesech, kterých si snad pokrokářské, positivické učebnice nevšímají, ale o nichž bude projednáváno před tribunálem nejvyššího Soudce, rozhodly takové prosté, zbožné bytosti, jako byla pasačka lasalettská Melanie Kalvatová nebo dříve — před ní — řeholnice Kateřina Labouré, účastnice zjevení Neposkvrněné r. 1830 v kapli Vincen-

ciánek v Paříži, jako byly později účastnice zjevení v Lurdech a ve Fatimě.

(Čti o tom mou brožuru »Pod ochranu Tvou«, vydanou ve sbírce »Životem«.)

Dívky tyto neměly zbraní, aby zastrašily protivníky, neměly zlata, aby si koupily příznivce, neměly titulů a vlivného postavení, aby ohromily lidi ješitné a malicherné — měly jen moc sepjatých rukou, vložených do dlaní Paní Smírkyně. A tato moc se ukázala býti silnější, než všechny moci státníků, diplomatů, kapitalistů. V době, kdy falešná věda, namířená proti Církvi a sofistická, protikřesťanská filosofie se domnívaly slaviti triumfy, kdy nadutí odchovanci racionalismu vyhlašovali, že nastává nová éra — úplně laická, kdy se zúčtuje s papežem a katolictvím, kdy se dá lidstvu náhražka za křesťanství, kdy nebude potřeba ani kostelů ani kněží, ale chrám bezbožecké svobody a svatyně přírody uspokojí srdce lidská, v době vypjatého materialismu a liberalismu, kdy na skálu Petrovu útočeno bylo s tolika stran, sepjaté ruce, vložené do dlaní Paní Smírkyně, dokázaly to, že Všemohoucí učinil obrovský škrt přes všechny rozpočty a plány protikatolických myslitelů i zednářských politiků. Bůh shroutil všechno, co pracně budovali, ukázav, že to jsou stavby na písku. zbořil domnělé babylonské věže, jimiž se vychloubala věda od dob nevěrce Voltaira a ukázal, že nad jejich zříceninami tyčiti se budou majestátně katolické katedrály se svými svatostánky, velebné domy lásky a milosrdenství, stánky, zbudované služebníky Kristovými.

Sepjaté ruce, vložené do dlaní Paní Smírkyně,

přinutily Pána nebes a země, aby učinil převrat ve světovém názoru lidstva, aby potřel kulturu protikatolickou a dal zvítěziti vzdělanosti katolické. My pozorujeme od r. 1846, kdy Melanie Kalvatová stala se spolupracovnicí Paní Smírkyně a pak od r. 1858, kdy sv. Bernadetta stala se svědkyní zjevení v Lourdech, přelom v historii národů. Myslitelé se odvracejí od dědictví racionalismu, počínají účtovat s ideologií nevěrce Voltaira i jeho pokračovatelů, aby obrátili svoje zraky ke zdroji absolutní pravdy, ke Kristu a jeho Církvi. Vážnost Vatikánu roste. autorita náměstka Kristova opět přichází k uplatnění tam, kde dříve se jí pohrdalo, hlas sv. Otce počíná býti slyšán a respektován. A jaké podivuhodné konverse se uskutečňují! Mnozí vlivní politikové, kteří dříve proti Církvi bojovali, vrátili se do ní a zemřeli zbožně jako kajícíci, posílení svatými svátostmi. Byli to na př. bývalí francouzští presidenti Loubet a Poincarée, státník Briand. Kdo jim vyprosil obrácení? Zajisté zbožné bytosti té ráže, jako byla Melanie Kalvatová, pasačka lasalettská, bytosti takové, které vkládaly svoje sepjaté ruce do dlaní Paní Smírkyně.

Smírná křížová cesta.

Panna Maria La Salettská když byla sdělila milovaným pasáčkům svoje poselství a každému svěřila zvlášť nebeské tajemství, kráčela o něco výše a to tak, že její nohy se dotýkaly pouze vrcholků trávy, aniž jí ohýbaly. Při tom opsala svinutou spirálu v tom tvaru, v jakém se táhla v Jerusalemě cesta od domu Pilátova na Kalvarii.

Matka Boží se zdála býti ponořena ve zbožné rozjímání a dítky jí následovaly až nahoru. Cesta. P. Marie na La Salettě - toť symbolická křížová cesta. Neposkvrněná obrazně naznačila, jak milovala rozjímání o mukách Božského Syna za svého pozemského života a jak si toho vroucně žádá, aby věřící následovali jejího příkladu a utrpení křížové cesty rádi rozvažovali. Na La Salettě bylo zbudováno 14 zastavení právě tam, kudy nejčistší Panna kráčela a poutníci tam vykonávají pobožnost křížové cesty.

Jak dojemná je ta pobožnost! Když jsem ji konala na oné posvátné hoře, připadalo mi, jako by i Matka Boží konala se mnou. Meditovala jsem o Její lásce ke stopám Ukřižovaného, jak o ní mluvím. Kateřina Emmerichová; ta ve svých Zjeveních líčí, jak přesvatá Panna po smrti svého Syna a po Jeho nanebevstoupení chodívala cestou od domu Pilátova na Kalvarii, kudy se ubíral Božský Pán s křížem, jak zbožně rozjímal o jeho mukách a zastavovala se na místech, která jí připomínala výjevy Velkého pátku. Když Neposkvrněná přesídlila do nového obydlí nedaleko Efesu, kde svatý Jan — miláček Páně, jí vybudoval domek se svatyní, tu chodila na pahorek nedaleko domku, který označila Kalvarií a odkud pak k jeskyňce, již nazvala Božím hrobem; cestu tu konala, modlíc se vroucně a zastavujíc se čtrnáctkrát. Takto tehdy vzniklo 14 zastavení křížové cesty — přičiněním samotné Matky Boží. Křížová cesta u obydlí přesvaté Panny v Efesu byla křesťanům velmi posvátná a zachovala se do doby pozdější.

Na La Salettě Panna Maria chtěla nás učiniti spoluúčastnými všech těch křížových cest, jež konala jako Dolorosa. Chtěla nám též ukázati, že pobožnost křížové cesty je důležitým aktem smíru. Právě po vyličení strašných hříchů lidstva a po vyličení hrůz, jaké přijdou na svět pro jeho neřesti, nejsvětější Panna koná křížovou cestu. Naznačuje tak, jak možno odčiniti potupy a urážky, P. Bohu činěné, jakou nesmírnou cenu má každá pobožnost křížové cesty, s usebranou myslí konaná. (Spis Ant. Stříže »La Saletta«, vydaná u L. Kuncíře v Praze, str. 73. a 74.)

Ani nemusí býti ta pobožnost dlouhá; stačí několik zbožných myšlenek u každého zastavení, nějaký zbožný povzdech — a získáme plnomocné odpustky, jež možno přivlastniti duším v očistci. V den, kdy přistoupíme ke Stolu Páně, získáme dvojí plnomocné odpustky vykonáním křížové cesty. Neplnomocné odpustky (a to 10 let) získáme, jestliže jsme křížovou cestu z rozumné příčiny přerušili a nedokončili. (J. Konráda Kubeše T. J. »Ve šlépějích Neposkvrněné« str. 213., misijnární knížka »Bůh a duše«, vydaná Redemptoristy u V. Kotrby v Praze, str. 187.)

Všichni, kdo z vážného a spravedlivého důvodu nemohou konati křížovou cestu v kostele nebo na místě, kde je zřízena, (jako na př. nemocní, cestující, vězni a ti, kdo žijí daleko od křížové cesty), dosáhnou všech odpustků křížové cesty, pomodlí-li se, držíce křížek s podobou Ukřižovaného, za tím účelem od kněze k tomu oprávněného zvláště posvěceného, 20krát Otčenáš, Zdrávas Maria a Sláva Otci. (Křížek u sv. růžence dejme posvětit k získání plnomocných odpustků křížo-

vé cesty a nosme jej spolu se sv. růžencem stále s sebou. Křížky mohou k tomu účelu světití představení řádu sv. Františka a členové některých řeholí, na př. Redemptoristi, jesuiti.) Odpustky tyto udělili papežové Klement XIV. 26. ledna 1773 a Pius IX. 11. srpna 1863.

Těžce nemocní, jimž je nemožno pomodlit se 20krát Otčenáš atd., dosáhnou odpustků křížové cesty, jestliže učiní před posvěceným křížkem projev lítosti s povzdechem: »Prosíme Tě, přispěj služebníkům svým, které jsi svou drahou Krví vykoupil« a aspoň srdcem se pomodlí 3krát Otčenáš, Zdrávas Maria a Sláva Otci, které jim někdo jiný (na př. ošetřovatel) předřikává. (Papež Lev XIII., 12. června 1903.)

Modlí-li se několik věřících, kteří nemohou konati křížovou cestu, společně 20 Otčenášů atd., tedy dostačí, když jeden z nich drží křížek a s ostatními střídavě se modlí. (Lev XIII., 19. ledna 1884.) Tak na př. při pouti může vůdce poutníků držeti křížek a s lidem se modlit 20 Otčenášů atd. k získání plnomoc. odpustků křížové cesty. (Poučení o všech těchto odpustcích na str. 340., 366. a 367. v »Odpustkové modlitební knížce« od Dra Jana Nep. Ševčíka, vydané v benediktinské knihtiskárně v Brně.)

Učiňme si předsevzetí: Aspoň jednu křížovou cestu denně jako úkon smíru! (Kdo má chrám daleko, nechť nahradí tuto křížovou cestu pobožností 20 Otčenášů.) Snažme se připodobniti Matce Boží bolestné i tím, že budeme milovati utrpení, že s odevzdaností do vůle Nejvyššího přijmeme různé bolesti a starosti denního života.

Utrpením lze nejlépe uskutečniti ideu smíru, jak jsem o tom pojednala v brožuře »Čím se odvděčíme«, vydané ve sbírce »Životem«.

Pramen, tryskající u nohou P. Marie.

Na hoře lasalettské na místě, kde Panna Maria se zjevila, pramení čistá, chutná voda, jež naplňuje studánku. Ke studánce chodí znavení pastevci i poutníci, aby se osvěžili. Všude, kde se zjevila Neposkvrněná, jsou prameny s vodou, která tak často podivuhodně léčí nemocné. Vzpomeňme na pramen lurdský, na onen »zázračný« pramen, jehož voda vrátila již tolika tisícům nevléčitelně chorých zdraví, vzpomeňme na prameny našich poutních míst, zejména na pramen svatohostýnský. Všude u Matičky Boží je zázračná voda, která odstraňuje nemoci těla a častěji ještě nemoci duše. Kolik nevěrců a hříšníků obrátilo se na poutních místech k Bohu, kolik odpadlíků vrátilo se do lůna pravé Církve právě u nohou Neposkvrněné! Vzpomínám na dvě význačné konverse — na Huysmansovu a Psichariho. Slavný literát francouzský Joris Karl Huysmans, který dle svých vlastních slov »ze starého nevěrce téměř přes noc se stal věřícím«, pocíťoval, že se v něm »udála náhlá a mlčelivá explose světla« a že »toto působení nebe přišlo, nezanechávajíc stop« — vlivem Neposkvrněné. Autor prohlašuje: »Je jisto, že je to svatá Panna, která v podobných případech na nás působí. To ona nás hněte jak těsto a vrhá v náručí Syna; ale Její prsty jsou tak lehké, vzdušné a mazlivé, že duše ani necítí, kde se jí dotkly.«

(Spis o Huysmansovi od F. Odvadila, vydaný v Praze 1913, str. 38) Arnošt Psychari, vnuk Renanův, odešel počátkem r. 1910 jako důstojník do Afriky — aby tu vykonával vojenskou službu: byl tehdy nevěřícím, srdce jeho bylo vzdáleno pravdy. V Africe v něm začala klíčiti touha po Bohu, zde se v něm ozvala žádost nadpřirozeného světla milosti. Co na něho působilo? Líčí, že ve Francii zanechal přítele, který se za něho modlil — k nejčistší Panně. Jednou mu přítel poslal lístek se zprávou: »Modlili jsme se za Tebe na výšinné svaté hory La Saletty. Zdá se mi, že nad Tebou pláče tato krásná Panna a že si Tě žádá. Nevyslyšíš Jí?« Psychari se nad tím hluboce zamyslel. Zjev svaté Panny ho dojal, hlavně Její slzy. Dopustí, aby nad ním nadále Matka Boží plakala? Ne, musí ji potěšiti. Bude ji uctívati a prositi o přispění. Psychari se od té doby hodně modlil k Panně Marii. A tu se dostavil účinek — probudila se v něm víra — jeho křtu a v něm pracovala. Dobrovolně se rozhodl, že bude choditi každou neděli na mši sv. Pak se odhodlal připravovati se k návratu do Církve. Přišel den, kdy v kapli poklekl před sochou naší Paní Lasalettské a pevným hlasem přečetl vyznání víry Pia IV. a Pia X., načež se vyzpovídal. Po sv. zpovědi byl zcela změněn: Zářil radostí, říkal, jak je šťasten. Základ k tomuto štěstí položila Neposkvrněná. (Spis Jindřicha Massisa »Vnuk Renanův«, vydaný u Kancíře v Praze, str. 15, 22 a 23.)

Podobných konversí je celá řada. Na La Salettě uskutečňují se duchovní obrácení osob, jež dlouhá léta žily v nevěře a zatvrzelosti srdce, jež odmítaly katolictví, ano, vystupovaly vůči němu

i nepřátelsky. Ve velké basilice lasalettské kolem každého z četných oltářů jsou do zdi vsazeny desky se jmény konvertitů, kteří srdečně děkují — každý svým způsobem — za milost obrácení. Ve Francii je přísloví: »Chceš-li nabýti zdraví pro duši, vykonej pouť na La Salettu.«

Pramen lasalettský a vůbec všechny prameny mariánské, nacházející se na významných poutních místech — kde Královna nebes je uctívána, jsou symbolickým náznakem pramenů vody živé, vytékající k životu věčnému. Božský Spasitel mluvil o nich u studnice Jakubovy se ženou Samariťankou (Jan 4, 5 — 42). Prameny ty měl na mysli, když volal »Pojďte ke mně všichni, kdo pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím (Jan 7, 37 a 38). Žádal si, aby duše hledaly těchto pramenů a ujišťoval je, že nebudou žízniti na věky. Důrazně volal: »Žízní-li kdo, pojď ke mně a pij! Kdo věří ve mne«, jakož dí Písmo: »z nitra jeho poplynou řeky vody živé.« (Jan 7, 37.) Vodou živou míněna je milost Boží — a tato milost je nám dáována prostřednictvím Panny Marie. Vždyť ona je Matkou milosti, neboť dala bytí a život Původci veškeré milosti, Kristu Pánu! Bůh Otec, zvolil ji za Rodičku svého Syna, dal jí všechny své milosti. Řekl-li jí anděl: »Milosti plná,« vyznal-li, že »nalezla milost u Boha,« znamená to, že ji našla nejen pro sebe, ale také pro každého člověka. Všemohoucí vyvolil Pannu Marii za pokladnici, správkyni a rozdělovatelku všech svých milostí, takže všechny Jeho dary procházejí jejíma rukama. Panna Maria je prostřednicí milosti, jak to krásně vyjadřuje bl. Ludvík M. Grignon z Montfortu, odvolávaje se na sv. Tomáše: »Bůh dává se li-

dem pravidelně jen prostřednictvím Panny Marie v řádu milosti. Chceme-li se přiblížiti k Němu a spojití se s Ním, musíme použítí téhož prostředku, jehož On použil, aby sestoupil k nám, aby se stal člověkem a sdělil nám své milosti.« (Spis »Tajemství Mariino«, vydaný edicí »Krystal« v Olomouci, str. 17 a 18.) Chceme-li se napájetí vodou živou, onou vodou, která »vytryskuje k životu věčnému« a po níž, kdo se jí napije, »nebude žízni na věky«, musíme jíti ku prameni, tryskajícímu u nohou Panny Marie. »Kdo mne nalezne, nalezne život a obdrží spasení od Hospodina.« Tato slova Písma sv. o moudrosti (Přísl. 8, 35) obrací církev svatou na Pannu Marii. Kdo se k Nejsvětější Panně utíká, kdo se zasvěti Spasiteli Jejím prostřednictvím, dosáhne všech duchovních darů, za něž prosí. »Chceme-li něco obětovat Bohu, vložte to do rukou Mariiných, nechcete-li býti odmítnuti od Boha,« praví sv. Bernard. »Kráčíš-li za Pannou Marií, nesejdeš s cesty, prosíš-li ji, nemusíš zoufatí, rozjímáš-li o Ní, nechybuješ, kráčíš bez únavy, je-li ti milostiva, dojdeš cíle. Zdržuje Syna, aby netrestal, zdržuje ďábla, aby neškodil: udržuje ctnosti, by se nerozprchly, střeží milosti, aby neunikly.« (»Tajemství Mariino« str. 25, 26 a 27. pozn. 4. na str. 27. Sv. Bernarda »Chvály panenské Matky« z edice »Krystal« str. 129.)

Řeholnici Anežce Ježíšově z řádu sv. Dominika, která zemřela r. 1634 v klášteře Langeac v Auvergni, zjevil se Spasitel a doporučil ji, aby všechny své skutky s Marií, v Marii, skrze Marii a pro Marii, aby se stala úplnou služebnicí své Velitelky a do Jejích rukou vše složila. co je a co má. (»Tajemství Mariino,« str. 27.)

Odevzdejme se tedy úplně své Paní; poklekněme ku prameni u Jejích nohou tryskajícímu a pijme z něho plnými doušky. Nechť Ta, Jíž řekl duch svatý: »Ve vyvolených mých zapustí kořeny,« (Ecccli 24, 13.) vládne v naší duši a zapustí tam kořeny hluboké pokory, vroucí lásky a všech ctností! Volejme k Ní denně:

O Panovnice, o Matko má, Tobě se zcela odevzdávám a na důkaz, že jsem se zcela oddala Tvé službě, věnuji a zasvěcuji Ti dnes oči své, a uši své, ústa svá, ruce a srdce své a sebe zcela úplně celého a poněvadž Tvůj jsem, o Matko dobrotivá, ochraňuj, opatruj a zastávej mne jako vlastnictví a majetek svůj. Amen. (Bl. Ludvík M. Grignion z Montfortu »Tajemství Mariino« str. 40.)

Růže Panny Marie.

Panna Maria. zjevivší se na La Salettě, měla šat kol ramenou i dole lemovaný nádhernými růžemi, rovněž hlava a nohy její byly ověnceny těmito půvabnými květinami.

Melanie je obdivuje takto: »Koruna z růží, již měla Matka Boží na hlavě, byla tak krásná, tak skvoucí, že nemožno si o tom učiniti představu; bylo to skupení květů, které věnčily hlavu Přesvaté Panny v podobě koruny; avšak ze středu každé růže vycházelo tak krásné světlo, že uchvacovalo a dodávalo růžím skvoucí nádhery. Z koruny růží vyvstávaly jako zlaté větve trsy jiných menších kvítků promísených diamanty. Celek jevil se velmi krásným diademem, který sám o sobě zářil více, než naše slunce pozemské.« Růže, nebeské růže doprovázejí zjev přesvaté Panny, kdykoliv se zjeví někomu z pozemských dítek. Růže uzřela u Jejích nohou sv. Bernadetta v Lurdech a rů-

žový keř rozkvetl na místě zjevení. I jiné omilostněné bytosti, které spatřily Královnou nebes zde na světě, byly uchváceny krásou a vůní růží, jež Ji zkrášlily.

Růže ty jsou symbolem ctností, kterými vyniká nejčistší Panna nad všechny ostatní dcery lidské, jsou náznakem květů rajske zahrady, v níž vládne Snoubenka Ducha svatého. Vůně růží Mariiných zapadá do údolí lidských hříchů a vášní, vůně ta nás okouzluje a táhne vzhůru. Neposkvrněná ukazuje nám růže mravní čistoty a neporušenosti nad propastmi zla. V záplavě růží zjevila se sv. Dominiku a doporučila mu pobožnost sv. růžence. Tato pobožnost se skládá ze Zdrávasů a každé Zdrávas je mystickou růží, velmi milou nebeské Paní. Kdo se modlí Zdrávasy, zúrodňuje svou duši, aby v ní rostly květy ctností, ale kdo se jich nemodlí, nepřináší plodů, dává pouze trní a bodláčí. Bl. Ludvík M. Grignion z Montfortu praví: »Vyvolené duše, pochopte, že Zdrávas Maria je nejkrásnější ze všech modliteb po Otčenáši. Je to nejdokonalější pozdrav, jež můžete učinit Marii, poněvadž je to pozdrav, který Jí Nejvyšší poslal po archandělu, aby získal její srdce. Zdrávas Maria, dobře pomodlené, zahání na útěk ďábla, jest klavírem, jež jej drtí. Zdrávas Maria jest posvěcením duše, radostí andělů, melodií předurčených, písni Nového zákona, rozkoší Mariinou, slávou nejsvětější Trojice. Zdrávas Maria je láskyplným polibkem, který vtiskujeme Marii, je rdící se růží, kterou jí přinášíme.« (Tajemství Mariino str. 39.)

Ano, přinášejme tyto rdící se růže svých Zdrávasů Královně nebes, abychom Jí projevili vděčnost za nebeské růže. Jejích přímluv, kterými zasypává naši zemi! Svíjeme z růží — Zdrávasi

věnce ku poctě Bohorodičky — při pobožnosti svatého růžence!

Růženec — mystický věnec růží P. Marie,

vykvétajících v divuplném, srdce jímajícím, duši do nevýslovnosti vznášejícím sadě bytí Mariina. Je velký záchranný prostředek. Neposkvrněná předstupuje před lidstvo v éře největší nevěry a nejstrašnějších neřestí, držíc jej v rukou, aby tak ukázala, že v něm najdou národové nejúčinnější pomoc v boji proti satanu a jeho přísluhovačům. S růžencem v rukou zjevila se Panna Maria sv. Kateřině Labouré v Paříži v r. 1830, Bernadettě Soubirous v r. 1858 v Lurdech, zbožným dítkám ve Fatimě v Portugalsku v roce 1917. Kdo nás zachrání v největší tísní? Jedině Královna přesvatého růžence! Růženec je zbraň Božích rytířů proti pekelným mocnostem bludů a nevěry. Sv. Dominik zvítězil jím v kritické době, kdy velká část Evropy zaplavena byla bludařstvím Albigenkých, proti kacířům a zachránil katolictví v mnoha zemích. Sv. růžencem, uctíváním Neposkvrněné, přemohlo řádové rytířstvo Tovaryšstva Ježíšova, shromážděné pod praporcem sv. Ignáce z Loyoly, příšerného draka reformace, který podemlával skálu Petrovu tak, že se hrozivě kymácela. Se sv. růžencem v rukou táhli do boje velcí středověcí válečníci, kteří zvítězili na přímlovu Panny Marie nad Saraceny, Maury a Mohamedány. Znamný historický význam mají zejména porážky mohamedánských nepřátel Církve u Lepanta 1571 a u Vídně r. 1683. Panna Maria tak často přispěcha-

la ku pomoci křesťanským národům. A kolikrát pomohla národu našemu!

Nejnovější badání historická znovu a znovu dokazují, že staletá tradice moravského lidu o zahnání Tatarů od Hostýna, o přemožení obrovské přesily těch pohanů zázračnou mocí Matky Boží, je pravdivá. Ano, Neposkvrněná skutečně poslala blesky na kruté ničitele naší vlasti a připravila jejich porážku. Stejně podivuhodné bylo v našem národě vítězství nad protikatolickou reformací (vlastně deformací) v 16. a 17. století. Universitní profesor dr. Josef Vašica ve svém díle »K dějinám staršího českého písemnictví,« jež vydal Řád 1937, věnuje obsáhlou studii počátkům Mariánských družin u nás a dokazuje, že právě tyto družiny vychovaly — pod praporem Panny Marie, ony statečně obhájce vlasti, kteří uskutečnili porážku protestantství a skvělé vítězství Církve v našem státě. V Družině vyvíjela se skvělá osobnost Kašpara Arsenia z Radbuzy, pozdějšího děkana kapituly u sv. Víta a autora velmi hodnotného spisu »O blahoslavené Panně Marii, přecisté Rodičce Syna Božího,« osobnost toho velikého hrdiny, který v době kalvínského řádění za Fridricha Falckého svou neohrožeností zachránil poklad chrámový, knihovnu a archiv u sv. Víta před zkázou. Pro svoje vystupování vůči kacířům byl uvězněn a kdyby byl v přestrojení z vězení neunikl, býval by přišel o život. Vznešené této postavě kněze — »horlivce víry katolické«, jsem věnovala pozornost ve svém historickém románě »Světla v temnotách«, nastiňujícím poměry doby pobělohorské. (Kdo románu dosud nemá, měl by si jej objednat v naší edici v Hradci Králové, Adalbertinum, za sníženou cenu 12 K, stran 280.) Kašpar Arsenius z Radbuzy ve svém spisu o Panně Marii dobře vystihl, co znamená pro náš národ důvěra a úcta k Matce Boží. Kdybychom té úcty nenašli, kdyby nebylo v naší zemi svatých mariánských a krásných mariánských

pobožností, tu »častokráte by bylo veta po našem národě, po naší vlasti.

Kdo zachránil náš národ v době pohřlohorské? Byli to geniové srdce a ducha, kteří svíjeli věnce z mystických růží ku počtě nebeské Paní. So sv. růžencem v rukou chodili po naší vlasti šlechetní misionáři, jako Chanovský, Kravaňský, Bridel, aby zaplašili ze všech krajů temnoty protestantského kacířství a rozžehli světlo vítězného katolictví. Tito bojovníci Kristovi rozdávali lidu, luteránstvím a kalvíntstvím pomatenému, růženečky, učili jej uctívati Matku Boží a tak jej pohnuli, že se vrátil velmi brzy a ochotně do lůna pravé Církve. Bajky o »náslinné círk. proti-reformaci« dávno jsou odhyty — uznány za výmysl protikatolicky naladěných fanatiků a uznává se, že návrat celého národa českého do církve katolické byl dílem božské Prozřetelnosti, byl takřka zázrakem, který se stal na přímlovu Matky Boží. Všelikých vítězství proti nepřatelům Církve svaté bylo dobyto v naší vlasti pod praporem mariánským a to namnoze těmi, kdo vyrostli v ovzduší Mariánských družin a modlili se rádi růženec. Členy družin byli na př. obhájci Prahy proti Švédům, oni bojovníci z r. 1648, které vedl jesuita Jiří Plachý a kteří zahrnutím protestantských vojsk odvrátili zničení hlavního města, srdce to naší otčiny. Kultem mariánským byli také inspirováni oni katol. bojovníci, kteří v r. 1645 v počtu 1500 zvítězili nad přesilou švédského vojska, obléhajícího Brno v počtu 18 tisíc a vedeného pověstným Torstensenem. Když Švédové nejdivočeji útočili na hlavní město moravské a v městě byl veliký nedostatek pokrmů i stěhiva, jesuita Martin Středa vyběhl občany, aby vzývali o pomoc Matku Boží a modlili se růženec. V nejtěžších chvílích Panna Maria pomohla; do města proniklo 90 spřátelených jezdců, kteří přivezli zásoby stěhiva a katolíci se vzcho-

pili k takové obraně, že Švédy zahnali a město osvobodili: z obrovské armády švédské zbylo jen asi 8 tisíc bojovníků.

Modleme se co nejzbožněji sv. růženec, svíjejme věnce z mystických růží ku počtě Té, která v záplavě růží promluvila k světu s La Saletty, stejně i z Lurd a z Fatimy, kde se zázračným způsobem zjevila vyvoleným svým miláčkům. Růže nejčistší Panny vytvoří hradbu proti nepřítelům spásy. sv. růženec bude pevnou zdí, o kterou se roztrhají všechny útoky satanovy. bude naší ochranou proti kacířstvím XX. věku — laicismu, bezbožectví a náboženské lhostejnosti.

Krása přesvaté Panny.

Jak vypadala Neposkvrněná, když se zjevila na La Salettě? Melanie takto líčí Její krásu:

»Na přesvaté Panně vše mne unášelo a jako by mi našeptávalo, abych klaněla se svému Ježíši abych Ho milovala ve všech stavech Jeho smrtelného života. Pohled na přesvatou Pannu byl sám ráj dokonslý. Měla na Sobě vše, co mohlo duši upokojiti. Svatá Panna byla obklopena dvěma světly. První světlo, bližší přesvaté Panně, dosahovalo až k nám; zářilo leskem překrásným a třpytivým. Druhé světlo se rozprostíralo poněkud šíře kolem krásné Paní a my jsme se nalézali v tomto světle; stálo nepohnutě, ale mnohem skvěleji zářilo, než naše ubohé pozemské slunce. Žádné z těchto světél neškodilo očím a zraku neunavovalo. Kromě všech těchto světél, celé této záře, vycházely ještě trsy nebo paprsky svítící z těla přesvaté Panny, z jejích šatů a odevhad. Hlas krásné Paní byl sladce libý; okouzloval, uchvacoval, blaze působil na srdce; nasycoval, odklízal všechny překážky. utišoval, zjemňoval. Zdálo se mi, že bych chtěla stále po-

jídati Její krásný hlas a moje srdce jako by tančilo, nebo chtělo letět Ji v ústrety, by se v Ní rozplynulo. Oči přesvaté Panny, naší něžné Matky, nemožno popsati lidským jazykem. By se o nich něco povědělo, bylo by třeba nějakého serafína; bylo by třeba jazyka samého Boha, toho Boha, který stvořil Pannu Neposkvrněnou, veledílo své Všemohoucnosti. Oči vznešené Marie zdály se tisíckrát krásnější než brillanty, diamanty a nejhledanější krásné kamení; zářily jako dvě slunci; byly sladké vtělenou sladkostí, jasné jako zrcadlo. V těch očích vidět bylo ráj, přitahovaly k Ní, zdálo se, že se chtěla darovati a přitáhnouti k Sobě. Čím více jsem na ní patřila, tím více jsem Ji chtěla vidět, čím více jsem Ji viděla, tím více jsem Ji milovala a milovala jsem Ji ze všech sil. Oči Neposkvrněné byly jako brána Boha, kterou vidět bylo vše, co dovede opojiti duši. Tento jediný pohled očí Nejčistší z Pannen byl by postačil, aby uvedl duše do náplně vůle Nejvyššího ve všech událostech, které se naskytají v běhu smrtelného života, byl by stačil, by přiměl tuto duši k ustavičným úkonům chvály, díků, dostiučinění a odpykání. Tento jediný pohled soustřeďuje duši v Bohu a činí Ji jako za živa mrtvou, tak aby nepohlížela na všechny věci země, byť by byly i věci na pohled nejvážnější, jinak než jako na hračky dětí; nechtěla by slyšet i mluvit než o Bohu a o tom, co se týká Jeho slávy.« (Zjevení přesvaté Panny dle sepsání Melanie Kalvatové, vydané u L. Kuncíře, str. 30—33.)

Co dělala Melanie, opojená krásou Neposkvrněné? Pohrdla světem, pohrdla vším pohodlím pozemským a stala se řeholnicí — sestrou Marií z Kříže, žádajíc si mít podíl na mukách Ježíšových a Mariiných. Vypovězena byvši z Francie Napoleonem III. odešla do Anglie a vstoupila ke Karmelitkám Darlingtonským. Když byla papežem Piem IX. zproštěna slibů, apoštolovala po svě-

tě — chodíc z místa na místo a vybízejíc lid ku pokání; vedla při tom kající a pokorný život, v němž bylo ustavičné sebetrýznění, pro spásu duší obětované a ustavičná touha po smrti. Melanie se nemohla dočkat chvíle, kdy bude zbavena okovů tělesných a vzlétne volně k Té, po Níž dychtila každým svým dechem, k Matce krásného milování.

Podobně se dalo s jinou svědkyní zjevení nejčistší Panny, se svatou Bernadettou Soubirous, již se ukázala Neposkvrněná ve své nadpozemské kráse osmnáckrát na místě, kam dnes putují statisíce — v Lurdech. Bernadetta byvši tážána, jak vypadala přesvatá Panna, říkala, že to nelze jazyky lidskými vyjádřiti. Panna Maria dle jejího líčení kvetla takovou krásou, že se jí duše kochá a zapomene na celý svět; měla roucho a plášť bílé jako sníh, byla ozdobena světlým pásem a u nepokrytých nohou se skvěla zlatá růže: z celé postavy vyzařovalo světlo, kterému žádné z pozemských světél se nevyrovná. To světlo kdo jednou uzří, již nemyslí na tuto zemi, ale žije jen pro nebe. Bernadetta uchýlila se r. 1866 do kláštera v Neversu a v ustavičném odříkání, v mnohých útrapách oslavovala Tu, Ježíž vznešenost ji cele zaujala. »Milovati, trpěti, modliti se,« bylo jejím heslem. Roku 1879 zemřela se slovy: »Pros za mne, ubohou, hříšnici, ubohou hříšnici.« V roce 1917 zjevila se Panna Maria v portugalské Fatimě třem chudým dítkám — pasáčkům. Šestkrát se jim ukázala (v době od května do října vždy 13.) v tak neobyčejné kráse, něze a majestátnosti, že na Ni zíraly u vytržení a přály si, aby to zjevení nepominulo, ale aby trvalo věčně, aby bez

ustání mohly patřiti na vznešenou Paní. Co říkaly dítky o zjevení? Vykládaly, že nebeská Královna byla tak přespanilá, jak nikdo zde na zemi a že není možno popsati její velebnost. Měla bílý šat a bílý, zlatem lemovaný plášť, ruce přes prsa křížem složené a v nich bílý růženec se třpytným křížkem. Dítky od té doby se obíraly jen líbeznou tou Matičkou a přály si spočinouti v Jejím náručí. Dvě z dítek (František a Jacinta) zemřely po světové válce následkem chřipky; odcházely se světa se sladkým jménem »Maria« na rtech. Třetí účastnice zjevení, Lucia, složila 3. X. 1928 proces o zjevení do rukou biskupa své diecése a žije nyní jako řeholnice (sestra Lucie od 7 bolestí Panny Marie) v klášteře Tuy blízko hranic portugalských. Omilostněná ta osoba utrpením, modlitbou, dokonalým sebeobětováním přejí si oslaviti Neposkvrněnou a přivésti k Ní hříšníky — stejnou láskou a touhou jsouc rozplameněna, jako byly Bernadetta Soubirous a Melanie Kalvatová. Takový nesmírný vliv měla přesvatá Panna na ty, jimž se zjevila: Jejich srdce naplnila takovým pohrdáním věcmi pozemskými a láskou k věcem nebeským, že zvolily život v odloučenosti od světa, v ustavičných postech a odříkání.

Ta krása, jaké byly jmenované pasačky svědkyněmi, není však pravou a úplnou krásou Neposkvrněné; to je jen odlesk Její krásy nebeské. neboť plnosti té krásy by oči lidské nesnesly. O, jak úchvatná musí býti Panna Maria teprve v nebi! Jaká slast patřiti na Ni, spolu s Ní se radovati v dílech Božích, spolu s Ní míti účast na požívání Boha! Není možno vyjádřiti, jak budeme v blíz-

kosti Panny Marie šťastni. Vždy »ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří Její milují.« (1 Cor. 2, 9.) Představujme si krásu Matičky Boží, pokud naše chabá obrazotvornost k tomu stačí, dívejme se často na obrazy a sochy, jež nám zpodobují Neposkvrněnou, líbejme uctivě obrázky mariánské s modlitbou v duši a žijme pro tu myšlenku: Abychom se svými tužbami i činy Neposkvrněné líbili a po smrti přišli za Ní — do nebe!

Seznam brožur »Časových úvah«:

Jiří Sahula: Husitské soudy a ortely	4—
Jiří Sahula: Církevní školy staročeských škol ne-	
Jos. Jan P. cha: Klášter v Podlažicích a město	
Chrást	3'50
katolických	3'50
Jiří Sahula: Význam Žižkova díla. Díl I.	4'50
Jiří Sahula: Význam Žižkova díla. Díl II.	3'20
Jiří Sahula: První průkopníci luterství v Čechách .	4'—
K. Lutislav: Pravda a lež o českých dějinách. Díl II.	—50
M. J. Voňavka: Alkohol nepřítel	3'—
K. Lutislav: Pravda a lež o českých dějinách. Díl I.	2'80
Jiří Sahula: Rozmach českého živlu a práv českého	—80
jazyka ve XIV. století	—70
Pozorovatel: Pozérství	—40
V. Skála: Katolíci za války	1'80
De la Brière Elitzer: Převaha protestantů nad ka-	—50
tolíky	—50
Josef Rohleder: V zápase o Řím	—90
Dr. Josef Beran: Sugescie a zázraky Kristovy . . .	1'80
Fil. Šubrt: Umění a náboženství	4'—
Dr. Jan Konečný: Ježíš Kristus v dějinných dokla-	2'—
dech své doby	2'50
Dr. Aug. Štancí: Křesťanství a rolnická otázka . .	2'50
Dr. Aug. Štancí: Kapitalismus	2'70
J. M. Zavoral: Chraňte dítek svých!	1'60
Ing. Al. Janáček: Sociální otázka a politické stra-	2'—
ny české	2'20
Josef Hronek: Dnešní směry socialismu	6'60
Štěpán Goldschmid: Dílo Boskovo	2'—
Pietriřga - K. Lutislav: Péče o venkovskou mládež .	2'20
Al. Sládeček: Pryč s náboženskou lhotejností . . .	2'—
Arnošt Oliva: Matka vychovatelka	5'—
Arnošt Oliva: Biblické ženy a katolická dívka . .	3'—
Dr. J. Konečný: Ozdoba církve	1'30
Dr. Ot. Tauber: Mravní záhady dneška	2'30
K. Volařík: Mravní výchova ve školách	5'—
Ing. J. Dostálek: Československá strana lidová a	
stát	4'—
Dr. Jan Konečný: Monismus a křesťanství	3'60
Frant. Pukl: Vývoj rozluky církve od státu v Evropě	5'—
K. Lutislav: Řím a národ český	5'—
A. Havel: Pravda o sv. Janu Nep.	3'—
Dr. K. Kašpar: Hus a jeho ovoce	1'60
Jan Šimberský: Působení katolické církve mezi bar-	
bary	—40
Dr. K. Kašpar: Choroby moderní lidské společnosti	
P. Jan Urban - Fr. Šubrt: O ruském pravoslaví . .	

Fil. Šubrt: Myšlenky o poměru církve a státu . . .	—90
Fil. Šubrt: Autorita a svoboda . . .	—50
Fer. Vlček: Světový názor a náboženství . . .	350
M. Sadovská: Nepřítel Kristův a naše doba . . .	350
Dr. Jan Konečný: Cesty, jimiž se ubírá moderní lid- stvo k Bohu . . .	1'80
Dr. A. Svobodová-Sadovská: Krise kolébek vyvo- lává krise jiné. Fin. komisář J. Boura; Daně a krise veřejného hospodářství . . .	3'—
A. Sadovská-F. Triglavský: Církev a socialismus . . .	3'—
Vlad. Růčka: Temno . . .	3'—
Bohoslovci: Činnost katolíků při našem národním osvobození . . .	3'50
L. Mrázek: Učení církve československé. Díl I. . .	2'20
L. Mrázek: Učení církve československé. Díl II. . .	3'—
M. Sadovská: Vítězství kříže v našem státě . . .	2'—
M. Sadovská: Hnutí zpět k Římu . . .	2'—
Pastýřský list J. E. nřdp. biskupa o ranném svatém přijímání . . .	2'—
M. Sadovská: Mučedníci naší doby . . .	2'—
M. Sadovská: Žena a obroda rodiny . . .	2'—
J. Hronek: Ochramná péče o mládež . . .	4'—
L. Dýmál: Skutečná postava P. Kerner-a-kostel. z Jiráskova díla »U nás« . . .	1'20
Dr. J. Konečný: Mormoni . . .	3'50
Jiří Sahula: Válečný triumf plzeňského katolictva . . .	3'50
M. Sadovská: Eucharistie vítězí a zvítězí . . .	2'—
Dr. O. Tauber: Mravní výchova a škola . . .	—80
V. Skála: Církev československá . . .	—80
Dr. Josef Novotný: Laická morálka . . .	1'60
Dr. Josef Novotný: Věda a víra o původu světa . . .	—80
K. B. Olmr: Jak povstal život na zemi? . . .	1'90
Jiří Sahula: Sváry českých sektářů . . .	2'20
A. Sládeček: Laický apoštolát . . .	3'20
J. Krátký: Stručná obrana katolického náboženství Tomáš Chromý: Láska k vlasti se stanoviska kato- lické morálky . . .	4'20
Dr. Josef Novotný: Občanská výchova podle pokro- kových učitelů . . .	6'50
Dr. Jan Konečný: Československý katechismus — rozklad křesťanství . . .	3'50
Dr. Karel Kašpar: Pastýřský list o sv. Janu Nepo- muckém . . .	2'20
Dr. Jan Konečný: Adventisté . . .	3'—
Dr. Aug. Štancí: Pryč s naším školským monopo- lem . . .	3'—
Fr. Jirásko: O křesťanské charitě . . .	—35
Bohoslovci královéhradečtí: Vybrané kapitoly z dě- jin diecése královéhradecké . . .	3'80

K. Budil: Pokrokářsko - školská oslava I	
Jan Bělina: Úpadek vědy	1—
V. H. Hradecký: Volná myšlenka	1—
A. Sládeček: Výchova a náboženství	1—
Dr. Marie Sadovská: Katolický názor světový a naše doba	5'30
Dr. A. Fuchs: Z boje o modus vivendi. Díl I.	2'80
Dr. A. Fuchs: Z boje o modus vivendi. Díl II.	1'30
Dr. M. Sadovská: Utrpení čs. katolíků v době reformace	4—
Fr. Blaták: Z porýnských misí	—'70
Dr. K. Kašpar: Katolík v životě veřejném i soukromém	1—
Dr. Josef Samsour: Inkvisice církevní	—'80
mravnost	2'50
Prof. Vévoda: Základy výchovy. Náboženství a	
Dr. Aug. Neumann: Paběrky z konsistorního archivu v Hradci Králové	3'20
Vilém Koleč: Bratři orebšti	2—
Jiří Sahula: Krutosti habsburské	2'60
Jiří Sahula: Církevní snahy Husovy	1—
Jiří Sahula: Karel IV., Otec vlasti	1'10
Jiří Sahula: Sociální postavení kněžstva v době husitské	—'40
Jiří Sahula: Mravní a osvětový význam odpustků ve středověku	6'50
Jiří Sahula: Vzdělání kněžstva v době předhusitské a husitské	1—
Jiří Sahula: Jan ze Želiva	—'70
Jiří Sahula: Český obchod v době předhusitské a husitské	—'80
Jiří Sahula: Svatý Vojtěch a jeho doba	1'70
Jiří Sahula: Obraz doby svatováclavské. Díl I.	3'50
Jiří Sahula: Obraz doby svatováclavské. Díl II.	3'50
Jiří Sahula: Obraz doby svatováclavské. Díl III.	3—
Jiří Sahula: Sektářské vědomosti o Husovi	2'50
Dr. Fr. Šulc: Byl Hus odsouzen jen pro 30 článků?	1'70
Dr. K. Kašpar: Skutky a nikoliv slova papeže mřou. Benedikta XV.	3'20
A. Havel: Pravda o sv. Janu Nepomuckém	3'60
Liberté: Sv. Václav a náš český lid	—'50
Václav Kozel: Studie sv. Jana Nep.	2'80
Jiří Sahula: Sekty v Čechách a vlastenectví	2'80
Jiří Sahula: Sekty v Čechách a vlastenectví. Díl III.	3—
Senátor Dr. Fr. Reyl: Biskup Ed. Brynych	1'80
J. P. Hradecký: Z domácnosti sociálních demokratů. Díl 1.-III.	2—
M. Hettinger - Navrátil: Slovo včas o právu volebním	—'40